

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

WINTER 2025

Gelijke kansen in het onderwijs

V.U.: Marc Van Muylem, Galloperstraat 48, 8670 Koksijde | Verschijnt driemaandelijks | januari - februari - maart | 13de jaargang nr. 3

Afgeefkantoor: Gent X
P913985 - BC31649

de Sprokkel

de Sprokkel | 13de jaargang nr 3
januari - februari - maart 2025
Verschijnt driemaandelijks
Verantwoordelijke uitgever: Marc Van Muylem
erkenningnummer: P913985
PB nummer: BC31649
Vrijzinnig Huis Koksijde
Galopperstraat 48
8670 Koksijde
M 0498 56 61 30

Contactadres Vrijzinnig huis Koksijde

Voorzitter: Joeri Stekelorum
T 058 52 08 94
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com
www.vrijzinnighuiskoksijde.be

kernredactie

Chris Asseloos
Lieve De Cuyper
Andre Laveyne
Robert Rossel
Marc Van Muylem

droegen ook bij aan dit nummer

Ann Beine
Julie Dumolein
Lotte Leenknecht
Carla Nelissen
Joeri Stekelorum
Senne Somers
Koen Pelleriaux
Greta Raymaekers
Chris Vandecasteele
Mieke Van Houtte

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3
Column.....	4
Hoofdartikels	5-14
Jonkies	15
Visietekst	16-17
Gedicht	14
Activiteiten in de regio	18-19
HuisvandeMens	19-21
Lokale vereniging	22-29
In de kijker	30-31
Boekbespreking	32-34
7de quizt'et	35

Editoriaal

Beste vrienden van het Vrijzinnig Huis Koksijde,

De jaarwisseling is weer een feit. De ervaringen, kansen, avonturen - en ja, ongetwijfeld ook wat tegenslagen - van het afgelopen jaar stoppen we terug in onze doos van herinneringen. Hoopvol kijken we naar de toekomst, vol verwachting en optimisme. Om het nieuwe, onbeschreven, blad van ons leven te vullen. In een wereld waar we hopen op vrede, vrijheid en samenhang. Het nieuwe jaar zetten we in ons Vrijzinnig Huis Koksijde alvast in met onze nieuwjaarsreceptie op zondag 19 januari. Ik kijk er alvast naar uit om ook jou daar te mogen verwelkomen en een gelukkig nieuw jaar te wensen. We hebben, samen met de vrijzinnige verenigingen die actief zijn in ons Vrijzinnig Huis, voor het voorjaar alvast weer een aantal mooie activiteiten voorzien. Een overzicht vind je verder in dit nummer.

Deze activiteiten zorgen voor verbinding/verbondenheid. Dit was het thema van de eerste editie van Kunst-Zinnig, een eigenzinnig project waar we vier lokale kunstenaars met elkaar en met het publiek in contact hebben gebracht. Een geslaagde eerste editie, die ons de kracht geeft om dit evenement jaarlijks te organiseren. Alvast heel veel mensen hebben op die manier voor het eerst kennis gemaakt met de warmte van ons Vrijzinnig Huis en het enthousiasme van onze vele vrijwilligers.

Het thema van deze Sprokkel is "Gelijke kansen in het onderwijs". Een thema die ons als vrijzinnig-humanist nauw aan het hart ligt. Gelijke kansen leiden immers tot gelijkwaardigheid. En gelijke kansen maken unieke burgers. We vinden gelijke rechten en kansen belangrijk omdat elke mens voor ons een doel op zichzelf is. Elk van ons moet, zonder tegenkanting of vooroordelen, zijn eigen unieke persoonlijkheid en talent kunnen ontdekken, ontwikkelen en ontginnen. Wanneer talent erkend en gevaloriseerd wordt, kan elk individu stappen vooruit zetten in het leven.

Namens het hele team van het Vrijzinnig Huis Koksijde wens ik jullie een schitterend 2025. Laten we samen het nieuwe jaar omarmen, met open harten en open geesten, en laten we onze gemeenschap nog sterker maken. Gelukkig Nieuwjaar!

Met vrijzinnige groeten,
Joeri Stekelorum
voorzitter Vrijzinnig Huis Koksijde

Word fan van Vrijzinnig Huis Koksijde op facebook!
www.facebook.com/vrijzinnighuiskoksijde

huisvandeMens leper zoekt een administratief medewerker (FT) en een consulent (HT)

Administratief medewerker

We zoeken een administratieve duizendpoot met een hart voor vrijzinnig humanisme die het eerste aanspreekpunt voor bezoekers wil zijn, onze administratie up-to-date houdt, vergaderingen organiseert en evenementen ondersteunt.

Vrijzinnig humanistisch consulent

We zoeken een drijvende kracht die plechtigheden, begeleiding en projecten wil vormgeven.

Samen bouwen we aan een warme, toegankelijke plek waar zingeving, zelfbeschikking en gemeenschapsvorming centraal staan.

www.demens.nu/jobs

De Vlaamse Debatwedstrijd Durf het debat aan te gaan!

De inschrijvingen voor de voorrondes van de Vlaamse debatwedstrijd voor leerlingen van de derde graad secundair zijn opnieuw geopend. In West-Vlaanderen is er een voorronde in Kortrijk op woensdag 19 februari en in Brugge op woensdag 2 april.

De Vlaamse Debatwedstrijd is de debatcommunity van Hujo, waarbij men jongeren willen laten proeven van debat en public speaking.

Naast deze jaarlijkse wedstrijd, waar ze op zoek gaan naar de strafste debaters uit Vlaanderen en Brussel, organiseert Hujo ook debatworkshops (in de klas) en verschillende opleidingen zoals de Summer School en Jury Academy.

www.vlaamsedebatwedstrijd.be

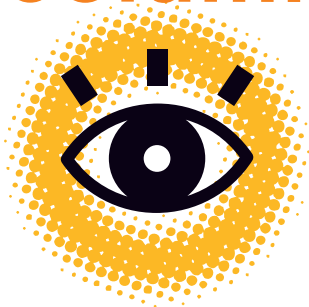

Een eigen vaarwel vormgeven

Het huisvandeMens lanceerde de brochure 'Een eigen vaarwel' met tips en handvaten om je eigen uitvaart of het afscheid van een dierbare vorm te geven. Steeds meer mensen maken bewuste keuzes rond het levenseinde, waaronder 'voorafschied': een afscheidsceremonie bij leven. Dit biedt rust voor jezelf en je omgeving.

De brochure speelt in op de trend van persoonlijke en creatieve afscheidsceremonies. Het huisvandeMens biedt ondersteuning van inspiratiegesprekken tot volledige begeleiding door consulenten of vrijwilligers.

De brochure kan gratis aangevraagd of gedownload worden via huisvandeMens Brugge. Meer info: 050 33 59 75 of brugge@deMens.nu.

De kijk van ... Julie

“Als je maar voldoende je best doet, kan je worden wat je wil!”

Heb je ooit deze uitspraak gehoord? Wat doet het met je? Ben je het er mee eens?

Deze zin geeft je het idee dat je kan worden wat je wil, dat de wegen voor je open liggen. Het enige wat er moet gebeuren, dat is dat jij voldoende je best doet.

Wat dan als je zwoegt en zweet, elke dag flink je huiswerk maakt, studeert zoveel je kan voor je toetsen en examens, en je op het einde van de rit toch niet je gedroomde job kan behalen? Heb je dan toch niet voldoende je best gedaan?

Geef toe: deze goedbedoelde uitspraak, is een vergiftigd geschenk. Waarom? Omdat ‘je best doen’ niet de enige determinant is van je toekomst. Vele onderzoeken hebben de invloed aangetoond van:

- het opleidingsniveau van de ouders en grootouders
- geslacht (meisjes stromen inmiddels vaker door naar het hoger onderwijs)
- thuistaal
- sociaal-economische achtergrond van de ouders
- gezondheid
- intelligentie
- ...

Alleen maar ‘je best doen’, is dus zeker niet voldoende. Akkoord, het onderwijs doet veel inspanningen om elke leerling ‘gelijke kansen’ te bieden. Maar zij hebben slechts op een beperkt aantal factoren invloed. Als je thuis voor je jongere broertjes en zusjes moet helpen zorgen, als je geen ruimte hebt waar je rustig kan studeren, als je ouders je nooit met je huiswerk kunnen helpen, als je in een straat woont met zeer veel lawaai, als je een lager IQ hebt, als... Dan kan de school daar maar beperkt iets aan doen.

Aan mensen vertellen ‘dat ze maar hard hun best moeten doen’. En dat ‘de scholen nu toch gelijke kansen bieden aan iedereen’ is misschien goed bedoeld, maar kan zeer beschuldigend en beschamend werken. Want volgend uit deze gedachtegang, hebben mensen die ‘niet succesvol’ zijn in de ogen van de maatschappij, dat volledig aan zichzelf te danken. Werkloos? Je moest maar beter je best

gedaan hebben op school. Laag inkomen en niet tevreden met je job? Je moest maar beter je best gedaan hebben op school.

We creëren een maatschappij van mensen die zich superieur voelen en mensen die zich minderwaardig voelen, op basis van hun ‘maatschappelijk succes’. Er zit zoveel verkeerd in deze redenering. Ten eerste, hangt de waarde van mensen niet samen met hun opleidingsniveau of hun inkomen. Ten tweede, zijn er zoveel (verborgen) structuren en mechanismen die ons opleidingsniveau en ons inkomen bepalen. Ten derde, is het een compleet foute redenering dat de ene job ‘succesvoller’ en dus ‘waardevoller’ zou zijn dan de andere.

De waarde van mensen hangt niet samen met hun opleidingsniveau of inkomen. We zijn zoveel meer dan dat.

Maar als voldoende mensen op dezelfde manier denken, dan stellen we ons denken helaas niet meer echt in vraag. Het wordt dan deel van onze cultuur. Een cultuur die we de ‘meritocratie’ noemen.

De meritocratie klinkt misschien theoretisch wel mooi, maar het veronderstelt heel wat. Namelijk dat iedereen gelijke kansen kan krijgen en dat er een eerlijke competitie bestaat. Bovendien legt de meritocratie de nadruk op ‘competitie’, alsof het gaat om ‘winnen’ en ‘verliezen’.

Is dit hoe we naar mensen in een samenleving willen kijken? Is dit hoe we mensen willen waarderen? Deze visie heeft onder andere als gevolg dat we mensen met een technische of beroepsopleiding op een bepaalde manier minder waarderen. Dat we bepaalde beroepen als minder ‘succesvol’ zien dan anderen. Welke waarheid zit daarin? We hebben een grondig tekort aan stielmensen. We hebben elke job nodig om de samenleving draaiende te houden.

Als we nu eens gewoon allemaal ons best doen om een bijdrage te leveren aan de maatschappij. Wat die bijdrage ook is. En als we nu eens begrip, respect en waardering zouden tonen voor elkaar als mens. Los van opleidingsniveau, los van beroep. We zijn zoveel meer dan dat.

Julie Dumolein

Gelijke Onderwijs Kansen: a long and winding road?

In 2002 werd het GOK-decreet gestemd. Hoe was het **ervoor** en hoe was/is het **erna**?

GOK is vandaag de dag een term in onderwijs die niet meer weg te denken is, vanzelfsprekend en helemaal ingebed. Was er dan voor GOK geen aandacht voor deze materie? Even terugblikken en snuisteren in het verleden.

In de tweede helft van vorige eeuw kreeg 'onderwijs' stilaan een ander gelaat. Vanaf 1960 ontstond er een internationale beweging in de richting van zgn. 'comprehensivering' van het onderwijs. Democratisering en horizontalisering stonden voorop. Het klassieke leerjaren-systeem werd in vraag gesteld en er werden acties ondernomen om naar één algemene onderwijsstructuur te streven met **aandacht voor alle leerlingen van erg uiteenlopende afkomst en begaafdheid**. Tevens werd gediscussieerd over het verlagen van de leeftijd voor de leerplicht. Daar waar in 1914 de leerplicht vanaf 6 jaar werd vastgelegd, wordt er gepleit om die grens te verlagen om **gelijke kansen te bieden aan elk kind**. In 1972 kondigde minister Claes aan dat hij opmerkelijke vernieuwingen in het onderwijs wilde doorvoeren. De volgende principes stonden daarbij centraal:

- Bevordering van de continue ontwikkeling en de totale persoonlijkheidsontplooiing van elke leerling
- Individualisering en differentiatie
- Onderwijs moet tegelijkertijd een diagnostische, remediërende en zelf-evaluerende functie vervullen
- Inhoudelijk dient het onderwijs wereld-georiënteerd te zijn
- Onderwijs moet vooral rekening houden met de eigenheid van elk kind

Het Vernieuwd Lager en Secundair Onderwijs, beter bekend als VLO en VSO, werden als projecten geïntroduceerd. Ook werden er extra middelen vrijgemaakt om zgn. pedagogische achterblijvers binnen het reguliere onderwijs ondersteuning te bieden zodat onnodige verwijzingen naar het Buitengewoon Onderwijs konden worden vermeden.

Ondanks alle goede voornemens in de richting van zorgverbreding hebben de toenmalige onderwijsvernieuwingen niet de verwachte resultaten opgeleverd. Mede door de grote weerstand vanuit het vrij gesubsidieerd onderwijs werden de vernieuwingsprojecten gestaakt en ging men in 1988 over naar de zgn. eenheidsstructuur.

In 1989 namen de Verenigde Naties het Internationaal Verdrag Inzake de Rechten van het Kind aan. In 54 artikelen worden afspraken gemaakt over de rechten van kinderen en jongeren tot 18 jaar. Er wordt onder meer bepaald dat elk kind recht heeft op leren en onderwijs. Verder wordt er gesteld dat onderwijs gericht moet zijn op de **gehele ontplooiing van alle kinderen**. Daarnaast wordt het recht op zorg, welbevinden en het belang van het kind, maar ook met het respect voor de visie van ouders in de verf gezet. Het onderwijs staat voor een moeilijke oefening om aan al deze rechten tegemoet te komen. In Vlaanderen gaat de zoektocht naar structuren en middelen om dit alles te realiseren verder. Spanningsvelden zijn hierbij onvermijdelijk waardoor het een uitdaging blijft om alle rechten te waarborgen.

Zo komen we in 2002 bij de invoering van het GOK-decreet door minister Vanderpoorten met de bedoeling om **alle kinderen optimale leerkansen te bieden**. Daarnaast werden er extra middelen voorzien voor omkadering en werking om de onderwijsachterstand van 'kansarme autochtone en allochtone leerlingen' weg te werken en de integratie te bevorderen. Verder voorzag het decreet het recht om kinderen in te schrijven in de school van keuze. Wat was er veranderd? Was er toen een doorbraak?

Opnieuw stelde men vast dat ons onderwijs nog steeds niet aan de verwachtingen kon beantwoorden. Internationale statistieken toonden aan dat Vlaanderen aan de kop stond met haar percentage van leerlingen in het Buitengewoon Onderwijs. Er moesten 'dringend' **Maatregelen** worden genomen om meer leerlingen in het reguliere onderwijs te houden, dit niet alleen omwille van besparingen maar ook en vooral om het gedachtengoed rond inclusie concreet vorm te geven.

Zo wordt in 2015 het M-decreet gestemd. Scholen moeten kunnen aantonen dat ze voldoende maatregelen treffen om de doorstroming naar het Bu.O. te beperken. Oude wijn in nieuwe zakken? Zagen we dit initiatief al niet eerder verschijnen in de jaren 1970? Feit is dat er door het M-decreet veel onrust is ontstaan in zowel het reguliere als het buitengewoon onderwijs (Bu.O) en dat het aantal leerlingen in het Bu.O. niet is afgenomen.

Dus over naar een nieuw plan met een nieuw decreet! De Vlaamse Regering zal het M-decreet vervangen door het **decreet leersteun**. Hierin wordt een **nieuw model** voor ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs uitgewerkt: het **leersteunmodel**. Vanaf 1 september 2022 is dit gefaseerd van start gegaan.

Dit doen ze door in te zetten op de versterking van het gewoon onderwijs, de leersteun en het buitengewoon onderwijs. De Vlaamse Regering ambieert:

- Een **sterke basiszorg en verhoogde zorg** in het gewoon onderwijs
- Een **duurzaam leersteunmodel** met passende arbeidsvoorwaarden voor ondersteuners
- Een **volwaardige plaats** en een versterking van de kwaliteit voor het buitengewoon onderwijs

Elke leerling moet zich optimaal kunnen ontwikkelen met een maximale leerwinst. De ambitie luidt: kwaliteitsvol onderwijs voor alle leerlingen, dat werkbaar blijft voor de leraar.

De uitdaging is uitermate groot want hoe gaan we dit realiseren met het huidige lerarentekort?

Leerlingen moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen en dit kan uiteraard het beste in de school die ze prefereren. Wat met het recht op inschrijving in de school van keuze nu er in tal van scholen te weinig plaatsen zijn en er met wachtlijsten moet worden gewerkt?

Elke generatie van beleidsverantwoordelijken in onderwijs heeft nobele plannen en neemt waardevolle initiatieven. De afgelopen 50 jaar heeft onderwijs veel veranderingen ondergaan. Soms met te veel ambitie of misschien te weinig? Wie zal het zeggen. Het mooie is dat ambities er zijn om te worden nagestreefd.

*Ann Beine
lector EBA Secundair Onderwijs*

Gelijke onderwijskansen

Een maatschappij waarin iedereen evenwaardig is, waarin elk individu zich kan ontplooiën, kan niet zonder **gelijke onderwijskansen**. Gelijke kansen worden niet bij de geboorte uitgedeeld en niet elk kind heeft van thuis uit dezelfde middelen of krijgt van de ouders dezelfde ondersteuning. Het is dus – onder meer - aan de onderwijsverstrekkers om erover te waken dat elk kind alle mogelijkheden krijgt op een succesvolle schoolloopbaan.

In onderwijsmiddelen, en soms ook daarbuiten, heerst niet zelden verwarring over het begrip gelijke kansen. Al sinds het Gelijke Onderwijskansendecreet in 2002 het licht zag in Vlaanderen, zagen velen hierin een poging om tot een gelijke uitkomst te komen, om de lat voor elke leerling even hoog of laag te leggen. Dit zou logischerwijs resulteren in de lat lager leggen voor de sterkere kinderen. Die interpretatie is niet wat gelijke onderwijskansen voor mij noch voor het Gemeenschapsonderwijs inhoudt. Voor mij en het GO! gaat het om het realiseren van optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen en het vermijden van uitsluiting, segregatie en discriminatie. Het GO! waarborgt gelijke onderwijskansen door modern onderwijs aan te bieden waarin elke leerling de eigen talenten kan ontdekken en ontwikkelen. Of een kind het nu in zich heeft om houtbewerker, arts, leraar of Nobelprijswinnaar te worden, iedereen telt bij het GO!. Onze scholen en instellingen zijn een afspiegeling van de maatschappij waar iedere leerling het best mogelijke onderwijs krijgt, ongeacht sociale achtergrond, afkomst of levensbeschouwing. Dit zit vevat in onze missie: kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen.

Het gaat er dus om dat elk kind een eerlijke kans krijgt. Eerlijk betekent dan dat factoren als sociaaleconomische status, migratiestatus, thuistaal en gender zo weinig mogelijk invloed hebben op de leerprestaties. Het zou van weinig realiteitszin getuigen om te beweren dat die gelijke kansen vandaag volkomen gerealiseerd zijn in het onderwijs. Uit omstandig onderzoek blijkt dat dit niet het geval is. Daarom is het belangrijk dat de overheid een

krachtig gelijkekansenbeleid voert in het onderwijs. Daarbij zie ik een aantal onmisbare instrumenten.

In de eerste plaats moeten we kwaliteitsvol en excellent onderwijs leveren. Gelijke kansen op een onderwijs van mindere kwaliteit zijn geen echte gelijke kansen, en we kunnen evenmin spreken van kwaliteitsvol onderwijs als achtergrondkenmerken van vele leerlingen het succes van de schoolloopbaan bepalen. Kortom: elke leerling moet excellent onderwijs krijgen waarbij we zonder onderscheid hoge verwachtingen mogen koesteren en waarbinnen leerkrachten zich laten leiden door een onwrikbaar geloof in de groeimogelijkheden van elke leerling.

Ten tweede is er nood aan een maximumfactuur in het secundair onderwijs. Het is onaanvaardbaar dat jongeren en hun ouders een studiekeuze laten hangen van de kost van de studierichting. Leerlingen die het talent en de motivatie hebben om te leren voor kapper, tandtechnicus of slager - wat dure richtingen zijn - moeten die kans krijgen, ongeacht de financiële slagkracht van hun ouders. Ten derde zijn er meerdere redenen om te kiezen voor kosteloze maaltijden op school. Er zitten kinderen met honger op de schoolbanken. Dit heeft deels te maken met armoede, maar ook met tijdsgebrek. Hoe dan ook heeft een lege maag een negatieve invloed op het concentratievermogen, de gezondheid en het welbevinden van leerlingen. Kosteloze en gezonde maaltijden op school kunnen het verschil maken voor kinderen in een moeilijke thuissituatie.

Voor anderstalige nieuwkomers is het ten vierde essentieel om voldoende ondersteuning en onderwijsaanbod aan te bieden. Een flexibeler traject en curriculum binnen het onthaalonderwijs is noodzakelijk, aangepast aan de individuele noden van de leerling. Ook door het OKAN-traject (de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers) te verlengen tot twee jaar vergroten we de kans op een vlotte doorstroom van deze leerlingen naar het reguliere onderwijs.

Een vijfde noodzakelijke maatregel, ten slotte, is een betere spreiding van de schoolvakanties en een inkorting van de zomervakantie. Vooral kansarme kinderen en jongeren, die tijdens de zomervakantie minder toegang hebben tot educatieve activiteiten en stimulansen, verliezen leerstof die ze het voorbije schooljaar hebben verworven. De wetenschap is het erover eens dat lange periodes zonder school een negatief effect hebben op alle kinderen, maar nog meer op kwetsbare kinderen en jongeren. Daardoor vergroot de kloof tussen kwetsbare en kansrijke leerlingen. Een schooljaar dat bestaat uit vijf schoolperiodes van zeven of acht weken met vier tussentijdse vakanties van twee weken, en een met twee weken ingekorte zomervakantie, zou een betere regeling zijn. Bijkomend bieden de langere herfst- en krokusvakantie meer kansen op deconnecteren. Leraar blijft het mooiste en belangrijkste beroep, want niets is waardevoller dan onze kennis en cultuur doorgeven aan de volgende generaties, maar het is ook een heel zware job. Een logischere spreiding van de schoolvakanties houdt dus ook voor leraren voordelen in.

Ik trap een open deur in als ik zeg dat de onderwijskwaliteit de voorbije jaren is gedaald. Toch meen ik dat er beterschap op komst is. In het GO! is iedereen ervan overtuigd dat we de kwaliteit moeten opkrikken en zijn er ook veelbelovende initiatieven in die richting. Er is ook niets mis met excelleren. Het is belangrijk dat sterke leerlingen in onze scholen de ruimte krijgen om uit te blinken. Maar het is minstens even belangrijk dat elk kind, zonder enig onderscheid, alle mogelijkheden krijgt om ook te excelleren. Pas wanneer we dat realiseren kunnen we spreken van echte gelijke onderwijskansen.

Koen Pelleriaux
Afgevaardigd bestuurder GO!

Gelijke kansen in het onderwijs: tussen droom en werkelijkheid

Vooraf misschien een kleine nuance aanbrengen: het hebben van 'gelijke kansen in het onderwijs' is m.i. niet hetzelfde als het hebben van 'gelijke onderwijskansen.' 'Gelijke kansen in het onderwijs' moet men zelf creëren. 'Gelijke onderwijskansen' hebben eerder betrekking op het recht op onderwijs voor kinderen en jongeren. Dat recht is verworven, ingeschreven in de grondwet en in diverse internationale verdragen zoals het 'Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind'. Het is de taak van de overheid dit te realiseren.

De Vlaamse Onderwijsraad (een adviesorgaan van de Vlaamse overheid) gebruikt de term optimale onderwijskansen. Volgens de Vlor houdt dit in:

- de beste leer- en ontwikkelingskansen bieden voor alle leerlingen
- uitsluiting, segregatie en discriminatie vermijden
- sociale verbondenheid bevorderen.

Daarmee moeten we dus aan de slag.

Er wordt nogal wat geschreven en gezegd over ons onderwijs, terecht. Onze jongeren zijn onze verzekering voor de toekomst en hun voorbereiding is van het grootste

belang. Onderwijs heeft hierin een belangrijk aandeel. Het is wel geen eenvoudige sector. Geregeld bereiken ons minder geruststellende signalen: tekort aan leerkrachten, gebrek aan respect, administratieve overlast, tekort aan middelen, onvoldoende taalvaardigheid enz.

In de nadagen van 'mei 68' was de gelijke kansen problematiek voor mij, zelf student zijnde, een belangrijk punt. De 'democratisering van het hoger onderwijs' betekende immers dat goed hoger onderwijs voor iedereen toegankelijk moest zijn. Iedereen moest de kans krijgen zich maximaal te ontplooien. De democratisering hield ook in dat alle gelederen inspraak moesten krijgen over hoe het beter kon.

Daar is dus het verhaal voor mij begonnen.

Als aankomend psycholoog was ik bovendien geïnteresseerd in hoe jongvolwassenen denken en redeneren en in hoe we dat zouden kunnen vaststellen. Later vroeg ik mij af of iemands 'leerstijl' kon gematcht worden met een soort onderwijs (zelfstudie met of zonder computer).

Mijn onderzoek leverde niet de verhoopte resultaten op. Achteraf bekeken was het naïef om te denken dat de zaken

op een dergelijke manier konden vereenvoudigd worden. Immers, bij een leerproces zijn er zoveel factoren in het spel: de voorkennis van de leerling, zijn/haar dominante manier van informatie inslaan, de aanpak van de leraar, de leeromgeving ...

Het is een complex samenspel van factoren dat maatwerk vereist om tot een goed resultaat te komen. Dat heeft me tot het besef gebracht dat het concept 'gelijk' niet absoluut kan gezien worden. Om bepaalde leerdoelen te bereiken moet men niet iedereen door dezelfde molen halen.

Anders geformuleerd: het realiseren van 'gelijke kansen in het onderwijs' is slechts mogelijk door een ongelijke aanpak.

Dit geldt bovendien voor alle onderwijsniveaus.

Hoe kunnen we het dan aanpakken?

In de eerste plaats zijn er de feiten en onderzoeksgegevens die ons een beeld geven van de actuele stand van zaken.

Enkele voorbeelden.

Het PISA 2022 onderzoek toont aan dat de gemiddelde score voor wiskundige geletterdheid in Vlaanderen goed is maar dat dit niet het geval is voor leesvaardigheid en wetenschappelijke geletterdheid. Bovendien zien we op langere termijn een dalende trend in Vlaanderen voor zowel wiskunde, lezen als wetenschappen. Hoe komt dat en hoe kunnen we bijsturen?

De kloof tussen jongens en meisjes groeit. In het secundair onderwijs is er bij jongens meer schooluitval, zittenblijven en moeilijk gedrag. Het vorige GOK decreet heeft niet gewerkt, het buitengewoon onderwijs 'boomt', het tekort aan leraren heeft gevolgen voor de kwaliteit van het onderwijs.

Dit alles vraagt om doordachte maatregelen die gebaseerd zijn op een visie, geen 'lapmiddelen' die vastgestelde tekortkomingen verhelpen.

Het ontwikkelen van kwaliteitsvol onderwijs vertrekt voor elke doelgroep vanuit leerdoelen (zowel inhoudelijke leerdoelen als leerdoelen op gebied van vaardigheden -bv. studiemethode- en attitudes). Over de nieuwe leerdoelen voor het lager en secundair onderwijs is de laatste jaren wat discussie geweest maar uiteindelijk is er consensus gevonden.

Als het gaat om gelijke kansen creëren dan kan men zeggen dat de begeleiders (vakleraren en anderen) de taak hebben om hun leerlingen tot aan de beoogde doelen te brengen. Zij kunnen daarvoor de gepaste methoden uitwerken en in onderling overleg bepalen wie wat nodig heeft.

Netjes in rijen achter een bank zitten met de leraar die uitleg geeft vooraan werkt immers niet voor alles en iedereen.

Als men aandacht heeft voor op de leerling aangepaste begeleiding, moet men dus de mogelijkheid hebben om te differentiëren, te individualiseren. Vandaar mijn stelling: gelijke kansen in het onderwijs bieden vraagt om een ongelijke behandeling!

Er zijn (secundaire) scholen die dit in praktijk proberen brengen: bv. theoretische elementen worden aangebracht in groep, oefenen gebeurt zelfstandig, er wordt gedifferentieerd zowel voor de 'betere' als voor de 'zwakkere' leerling. De betere leerling moet immers gemotiveerd blijven; de zwakkere leerling heeft extra begeleiding nodig.

Dit is geen eenvoudige opdracht. Het vergt ook voldoende middelen, voldoende personeel en voldoende mogelijkheden (tijd) voor het personeel om dit te kunnen realiseren.

De elementen die leiden tot het bepalen van een visie op kwaliteitsvol onderwijs en van leerdoelen moeten komen van experts; politici moeten ervoor zorgen dat het mogelijk is om die leerdoelen te realiseren. Zij moeten m.a.w. zorgen voor de nodige middelen (leerkrachten en andere begeleiders, infrastructuur).

De afstemming tussen beide partijen lijkt niet altijd zo best te lukken. Ik heb vaak de indruk dat maatregelen genomen worden waarvan het absoluut onduidelijk is welke visie erachter zit en waarop die visie gebaseerd is.

Maar uiteraard moet de samenleving eerst ervan overtuigd zijn dat het realiseren van 'gelijke kansen in het onderwijs' inderdaad hét doel is.

Carla Nelissen

Gelijke kansen in het onderwijs

In de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw, werd onderwijs gezien als een hefboom om de sociale ongelijkheid in de samenleving weg te werken. Het idee van de meritocratische samenleving vond toen ingang: een samenlevingsmodel waarbij de sociale positie die iemand bereikt niet afhankelijk mag zijn van zijn of haar sociale achtergrond of andere zogenaamde toegeschreven kenmerken, zoals geslacht of etniciteit, maar gebaseerd moet zijn op verdienste. Het bereikte onderwijsniveau wordt dan als een verdienste gezien. Vandaag beroepen mensen die succesvol zijn zich op het idee van de meritocratie om aan te geven dat ze hun positie zelf verdiend hebben door hard te werken. Daarbij vergeten ze vaak dat ze ook geluk hebben gehad met waar hun wieg stond. Tegelijk wijzen ze mensen met een minder gunstige sociale positie met de vinger. Die hebben dan blijkbaar per definitie niet hard genoeg gewerkt of gestudeerd. Wat vergeten wordt, is dat er pas echt sprake kan zijn van meritocratie als iedereen een eerlijke kans krijgt om een bepaalde positie te verwerven, als iedereen gelijke kansen heeft om een bepaald onderwijsniveau te behalen. En dat is niet het geval.

Jongeren met lageropgeleide ouders in maatschappelijk minder gewaardeerde beroepen, komen nog altijd minder in het hoger onderwijs terecht. Ze kiezen minder vaak voor een theoretische richting in het secundair onderwijs en hun schoolprestaties zijn over het algemeen lager. Al sinds de jaren '50 wordt onderzoek gedaan om de

mechanismen bloot te leggen die verantwoordelijk zijn voor deze sociale ongelijkheid in het onderwijs. De meest voor de hand liggende verklaring zijn de beschikbare financiële middelen. Niettegenstaande samen met de invoering van de leerplicht kosteloos onderwijs werd nagestreefd, hangt er toch een prijskaartje aan. Los daarvan zorgt een betere financiële situatie ook voor betere leeromstandigheden zoals goede huisvesting, een eigen kamer, gezonde voeding, degelijke kleding. Of het laat toe bijlessen te betalen.

Waar minder wordt bij stilgestaan, is wat in de sociologie aangeduid wordt met de term 'cultureel kapitaal'. Scholen zijn typische middenklasse-milieus waar bepaalde specifieke vaardigheden, waarden, attitudes en taal worden verwacht die niet alle kinderen van thuis uit meekrijgen. Er wordt bijvoorbeeld te gemakkelijk verwacht dat elke ouder in staat is om voor te lezen thuis, of dat er in elk gezin internetverbinding aanwezig is. Initiatief nemen en creatief zijn, zijn typisch waarden die je op school ver brengen en die worden gestimuleerd door ouders die zelf een leidinggevende positie innemen. Dus als een arbeiderskind dan, goedbedoeld, wordt geadviseerd geen Latijn te doen in het secundair onderwijs omdat het niet zelfstandig kan werken, dan heeft dat meer te maken met herkomst dan met het kind zelf. Ook kennis van het onderwijssysteem is een facet van cultureel kapitaal dat minder aanwezig is in lagere sociale klassen, maar sterk bepalend is voor hoe de schoolloopbaan er uiteindelijk uitziet en welk niveau bereikt wordt.

Sociale ongelijkheid in de schoolloopbaan heeft te maken met de specifieke keuzes die de verschillende sociale klassen maken.

Ouders nemen hun eigen sociale positie als maatstaf en willen dat hun kinderen minstens die positie bereiken, maar proberen daarbij ook het risico te beperken dat hun kinderen falen of sociaal geïsoleerd geraken door hun keuze.

En zo ontstaat het idee van "niet voor mensen zoals wij" dat door mensen in zowel hogere als lagere klassen wordt gehanteerd. Hierdoor komen

kinderen uit de hogere klassen niet terecht in technische richtingen en kinderen uit meer kwetsbare gezinnen niet in richtingen zoals Latijn. Deze keuzes hebben uiteindelijk ook gevolgen voor het al dan niet volgen van hoger onderwijs en universiteit. Onvoldoende kennis van het onderwijssysteem maakt dat bij het maken van keuzes de consequenties van die keuzes niet altijd worden voorzien.

Doordat in het secundair onderwijs de onderwijsvormen in verschillende scholen worden ingericht en de studiekeuze sociaal bepaald is, krijgen we te maken met georganiseerde sociale segregatie: scholen kunnen heel sterk van elkaar verschillen in termen van de sociale samenstelling van hun leerlingenpopulatie. Dit wordt nog in de hand gewerkt door de vrije schoolkeuze. Vooral hoogopgeleide, goed ingelichte ouders schrijven hun kinderen in een school naar keuze in. De vrije schoolkeuze bestaat minder voor laagopgeleide ouders. Een probleem dat zich ook stelt in het basisonderwijs. Deze sociale segregatie heeft nadelige gevolgen: in scholen met een lagere sociale compositie zijn de prestaties van leerlingen lager, ongeacht hun eigen herkomst, door de invloed van medeleerlingen, beperktere middelen en lagere verwachtingen bij de leerkrachten. In die zin is het nastreven van een sociale mix op scholen, door bijvoorbeeld in te grijpen op het inschrijvingsbeleid, niet onbelangrijk om sociale ongelijkheid tegen te gaan.

Zowel bij het verwerven van het gewenste cultureel kapitaal als bij het maken van studiekeuzes, spelen de sociale netwerken die mensen uitbouwen een belangrijke rol. De juiste contacten zorgen ervoor dat men de juiste kennis heeft over het onderwijssysteem of weet wat scholen te bieden hebben en welke scholen geschikt zijn. Rolmodellen hebben een belangrijke impact. Iemand die vertrouwen geeft en ondersteuning biedt, is belangrijk. Ook dit sociaal kapitaal is echter sociaal ongelijk verdeeld. Lageropgeleide ouders zijn minder geneigd professioneel advies in te winnen bij de studiekeuze, maar als ze dat doen, volgen ze het wel op – wat niet gezegd kan worden van hoogopgeleiden die wel advies vragen, maar dit vervolgens naast zich neerleggen als het niet overeenkomt met wat ze in gedachten hadden.

Vandaag is het duidelijk dat onderwijs geen hefboom is, maar eerder een katalysator. De problemen in de samenleving worden weerspiegeld in het onderwijs, maar het onderwijs kan niet alle samenlevingsproblemen oplossen. Als de samenleving sociale ongelijkheid en armoede niet aanpakt, worden scholen er hoe dan ook mee geconfronteerd, wat de focus op leren moeilijker maakt. Scholen kunnen echter wel compenserend optreden, en invullen wat van thuis uit ontbreekt in termen van financieel, cultureel en sociaal kapitaal, zodat iedereen een eerlijke kans krijgt.

Mieke Van Houtte

Gelijke kansen in het onderwijs

Gelijke kansen in het onderwijs voor iedere leerling definieer ik als volgt:

Alle leerlingen maximale kansen geven om te excelleren. Dit is de basis van het gelijkekansenbeleid.

De vraag moet gesteld worden of vandaag wel degelijk alle leerlingen dezelfde kansen krijgen.

Helaas moet ik uit mijn eigen ervaring daar negatief op antwoorden. Niet elke leerling kan zijn talenten ontwikkelen in ons onderwijs.

Eén van de struikelblokken is de **financiële ongelijkheid**. Uit recente studie blijkt dat het behalen van een diploma gemiddeld 17.500 euro kost. Elk jaar worden de onbetaalde facturen van leermiddelen (computer, verplichte schoolbenodigdheden,...) groter en groter. Vaak kiezen leerlingen uit minder gegoede gezinnen voor de goedkoopste richtingen omdat ze bij bepaalde beroepsgerichte richtingen de factuur niet kunnen betalen.

Wanneer je bijvoorbeeld voor kok wil studeren loopt de factuur voor benodigdheden in deze richting fors op... denk maar aan de verplichte messenset, kledij,... en vaak moeten leerlingen nog meebetalen voor de ingrediënten, nodig om te koken.

Recentelijk bracht ik een bezoek aan Finland om het onderwijsmodel daar te bestuderen en stelde ik vast dat daar geen financiële ongelijkheid is ...het onderwijs is er volledig gratis! Hun filosofie : help iedereen aan een diploma zodat iedereen kan werken en belastingen betalen.

Een lichtpunt bij ons is de maximumfactuur voor het basisonderwijs, helaas voor het secundair onderwijs, ondanks de jarenlange vraag, is die er nog niet.

Een tweede ongelijkheid is de **sociale ongelijkheid**.

Onderzoek toont aan dat sociale ongelijkheid een complex fenomeen is dat gedurende de hele schoolcarrière van leerlingen speelt. Sociaal kwetsbare kinderen starten reeds met een achterstand in het basisonderwijs en halen deze nooit meer in. Integendeel, de sociale kloof wordt alleen maar groter naarmate leerlingen vorderen in het Vlaams onderwijssysteem. Leerlingen uit gezinnen met een lagere sociaal-economische achtergrond worden in de basisschool geconfronteerd met middenklassestandaarden die hen vreemd zijn, maar in het onderwijs

als vanzelfsprekend beschouwd worden.

Ze hebben vaak niet de boeken of digitale hulpmiddelen ter beschikking die de leerkracht verwacht. Ze krijgen taalcodes of attitudes (zelfstandigheid, creativiteit) die men in het onderwijs waardeert, thuis niet aangeleerd. Ouders in sociaal kwetsbare gezinnen hebben vaak niet de tijd, middelen of kennis om hun kinderen voldoende bij te staan. Leerlingen met een lagere sociaal-economische achtergrond worden bovendien geconfronteerd met lagere verwachtingen van leerkrachten. Het samenspel van deze elementen leidt tot negatieve effecten op het vlak van studie-engagement en schoolse prestaties.

De kloof met meer bevoorrechte leerlingen wordt nog groter bij de overgang naar het secundair onderwijs. De combinatie van hun achterstand in het basisonderwijs en sociaal bepaalde studiekeuzes leidt ertoe dat leerlingen uit minder bevoorrechte milieus vaker kiezen voor technische- of beroepsrichtingen. Sociaal kwetsbare leerlingen die wel 'hoog' durven te mikken, krijgen in aso-richtingen vaker een B-attest dan leerlingen uit meer gegoede milieus die even goed presteren. Via het watervalstelsel komen zij vaak toch in technische- of beroepsrichtingen terecht. Door de maatschappelijk verankerde hiërarchische ordening tussen onderwijsvormen zijn keuzes voor deze richtingen vaak negatieve keuzes. Leerlingen voelen zich falers en gedragen zich er ook naar: ze worden schoolmoe en hebben geen motivatie meer om zich nog voor school in te zetten.

De mechanismen die sociale ongelijkheid in de hand werken tonen bovendien aan dat ingrepen op verschillende vlakken ons onderwijsstelsel sociaal rechtvaardiger kunnen maken. Eerst en vooral kunnen structurele systeemhervormingen tot gelijkere kansen leiden.

Zo toont onderzoek aan dat comprehensieve onderwijsstelsels met een uitgestelde studiekeuze in het secundair onderwijs leiden tot minder sociaal bepaalde studiekeuzes en minder ongelijke onderwijsuitkomsten. Een echte brede eerste graad is in het Vlaams secundair onderwijs echter nog lang niet gerealiseerd. Ook flankerend sociaal beleid kan corrigerend werken: door financiële, administratieve en digitale ondersteuning te bieden aan ouders in kwetsbare situaties krijgen leerlingen uit minder gegoede gezinnen meer kansen om hun leermogelijkheden te realiseren.

De afgelopen regeerperiode bleef de politieke aandacht voor de sociale en financiële onderwijskloof beperkt. Het houdt ons niet tegen om de vraag te stellen of we een onderwijsstelsel willen waarin sociale afkomst zo sterk de onderwijsuitkomsten bepaalt. Het gebrek aan aandacht voor de sociale onderwijskloof is zorgwekkend in onze samenleving. Wanneer gelijke kansen in het onderwijs ontbreken, kunnen prestaties nooit puur op verdiensten gebaseerd zijn. Hoe groter de sociale onderwijskloof, hoe meer je sociale afkomst je positie in de samenleving bepaalt.

Mijn besluit staat vast :

Nog teveel wordt je diploma bepaald door de plaats waar je wieg staat.

*Chris Vandecasteele
Ere-Algemeen Directeur Scholengroep Stroom GO!*

‘Scholen voor iedereen’ een advies van de Commissie Inclusief Onderwijs

In 2019 ratificeerde België het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VRPH), waarmee het land zich officieel verplichtte om inclusie te realiseren in alle aspecten van het leven waaronder ook inclusief onderwijs. Artikel 24 van dit verdrag legt een duidelijke focus op het recht op inclusief onderwijs, zonder discriminatie en met gelijke kansen voor iedereen. Dit betekent dat leerlingen met een handicap in Vlaanderen niet langer in gesegregeerd onderwijs terecht zouden moeten komen, maar dat er één inclusief onderwijsstelsel moet worden ontwikkeld waarin zij samen met andere leerlingen kunnen leren, ontwikkelen en participeren.

Het M-decreet en de evolutie naar inclusie

De eerste juridische stap richting inclusief onderwijs werd in Vlaanderen in 2015 gezet met de invoering van het **M-decreet**. Dit decreet beoogde om redelijke aanpassingen te garanderen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en streefde ernaar dat meer leerlingen met een handicap in het gewone onderwijs terecht zouden komen. Hoewel het M-decreet belangrijke veranderingen teweegbracht, botste het op weerstand.

In 2021 besloot de Vlaamse Regering om het M-decreet te vervangen door het **Decreet Leersteun**. Dit decreet behoudt in grote lijnen de maatregelen die eerder waren ingevoerd, maar focust vooral op het optimaliseren van personeelsgerelateerde materie.

De onderwijsminister communiceerde echter alsof scholen opnieuw zomaar leerlingen kunnen weigeren

maar het inschrijvingsrecht en het inschrijvingsrecht onder ontbindende voorwaarde werd behouden.

Echter, ondanks deze beleidswijzigingen, blijft de vraag of het Vlaamse onderwijsstelsel werkelijk voldoet aan de normen die zijn vastgelegd in Artikel 24 van het VRPH. Heeft Vlaanderen inmiddels één inclusief onderwijsstelsel gerealiseerd?

Conclusies van het VN-Comité

Op **10 september 2024** publiceerde het **VN-Comité inzake de Rechten van Personen met een Handicap** een kritisch rapport over de implementatie van het VRPH in België. Dit rapport bevestigde dat Vlaanderen nog steeds een lange weg te gaan heeft om volledig te voldoen aan de verplichtingen van het verdrag. Naar aanleiding van de verwachtingen rond dit rapport werd bij de invoering van het Decreet Leersteun een **Commissie Inclusief Onderwijs** opgericht. Deze commissie, bestaande uit experts, academici en ervaringsdeskundigen, kreeg de opdracht om een langetermijnvisie en actieplan te ontwikkelen voor de evolutie naar één inclusief onderwijsstelsel in Vlaanderen.

Advies van de commissie: Scholen voor iedereen

Het advies van de Commissie Inclusief Onderwijs ‘Scholen voor Iedereen’, gepubliceerd in juni 2024, schetst een duidelijk einddoel en een routekaart voor de geleidelijke evolutie naar één inclusief onderwijsstelsel.

"Een inclusief onderwijssysteem is een kwaliteitsvol onderwijssysteem waarin elke leerling naar een school naar keuze kan gaan en daar samen met leeftijdsgenoten leert en participeert. Door de school naar keuze naar voren te schuiven, kunnen ouders van leerlingen met een handicap en/of specifieke onderwijsbehoeften hun kind naar een school in de buurt laten gaan, net zoals alle andere kinderen. Inclusief onderwijs gaat verder dan fysieke toegankelijkheid of ondersteuning voor leerlingen met een handicap in het 'gewoon' onderwijs. Het gaat om het creëren van een veilige leeromgeving waarin alle leerlingen zich welkom voelen, gewaardeerd worden en kunnen deelnemen aan het leerproces op basis van gelijkwaardigheid en waar voor iedereen de nodige ondersteuning wordt voorzien. Doordat alle leerlingen welkom zijn in alle scholen, worden het scholen voor iedereen."

De commissie legt ook drie belangrijke principes vast die richtinggevend zijn voor de transitie naar één inclusief onderwijssysteem:

- 1. Onvoorwaardelijk inschrijvingsrecht:** Elke leerling moet het recht hebben om zich in te schrijven in de school van zijn of haar keuze, zonder dat er obstakels worden opgeworpen op basis van een handicap.
- 2. Kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen:** Inclusief onderwijs moet garant staan voor hoge verwachtingen en kwalitatieve ondersteuning voor alle leerlingen, ongeacht hun achtergrond of ondersteuningsbehoeften.
- 3. Multidisciplinaire samenwerking:** Inclusie vereist een gezamenlijke inspanning van leerkrachten, ondersteunend personeel, ouders, en externe partners om een optimale leeromgeving te creëren.

Acht krachtlijnen voor inclusie

De Commissie heeft acht krachtlijnen opgesteld die noodzakelijk zijn om een inclusief onderwijssysteem te realiseren:

- 1. Inclusieve schoolcultuur:** Scholen moeten een cultuur van inclusie ontwikkelen.
- 2. Scholen voor iedereen:** Evolueren van gescheiden instellingen naar inclusieve leeromgevingen.
- 3. Voldoende ondersteuning:** Aanbieden van gerichte ondersteuning voor alle leerlingen.
- 4. Professionalisering van het onderwijspersoneel:** Leerkrachten en ander onderwijspersoneel moeten voldoende training krijgen om inclusief onderwijs te kunnen bieden.
- 5. Partnerschappen tussen onderwijs en welzijn:**

Structurele samenwerking tussen onderwijs- en welzijnsdiensten.

- 6. Onafhankelijk assessment:** Objectieve beleidsdomein-overschrijdende evaluatie van de ondersteuningsnoden van leerlingen.
- 7. Financiering:** Toereikende middelen om inclusief onderwijs mogelijk te maken.
- 8. Toegankelijke infrastructuur:** Zorgen voor toegankelijke schoolgebouwen voor alle leerlingen.

Tijdspad voor inclusief onderwijs

De Commissie stelt voor de invoering van het inclusief onderwijssysteem een gefaseerd tijdspad voor, dat loopt van 2024 tot 2039, met drie duidelijk afgebakende fasen:

- 1. Voorbereidingsfase (2024-2029):** Pioniersscholen krijgen de kans om de evolutie te starten met bijhorend onderzoek en waarin de nodige beleidsveranderingen worden voorbereid.
- 2. Overgangsfase (2029-2034):** De lessen geleerd uit de praktijk van de pioniersscholen en het voorbereidende werk van de eerste fase monden in deze fase uit in aanpassingen van beleid en regelgeving, en concrete acties van alle scholen en onderwijspartners om te evolueren naar scholen voor iedereen.
- 3. Implementatiefase (2034-2039):** Alle scholen worden op basis van aangepaste regelgeving en aangepast beleid scholen voor iedereen.

Politiek draagvlak en toekomst

Het succes van deze langetermijnvisie hangt echter af van een breed politiek draagvlak. Inclusief onderwijs vereist een lange adem en beleid dat niet afhankelijk is van wisselende politieke prioriteiten. De betrokkenheid van alle stakeholders, van leerlingen en ouders tot leerkrachten en beleidsmakers, is essentieel om duurzame vooruitgang te boeken.

Hoewel de weg naar één inclusief onderwijssysteem in Vlaanderen nog lang is, toont het advies van de Commissie Inclusief Onderwijs een hoopvolle visie. Het is nu aan de Vlaamse overheid en de bredere samenleving om deze visie te omarmen en waar te maken.

Seline Somers
Lid Commissie Inclusief onderwijs
Vrijwillig stafmedewerker inclusief onderwijs bij GRIP

Jonkies

Dwaalzin

Prisma Queer Arts Festival: Gelijke kansen voor de LGBTQIA+ community

In een samenleving waarin gelijke kansen steeds meer aandacht krijgen, is het Prisma Queer Arts Festival een belangrijk platform dat de zichtbaarheid en participatie van de LGBTQIA+ gemeenschap viert en versterkt. Als jongerencommunity van deMens.nu zet Dwaalzin zich in voor inclusie en gelijkwaardigheid, en tijdens dit festival

krijgt dit engagement een bijzondere invulling. Het festival, dat plaatsvindt van 8 tot 10 november in Brugge, biedt een artistieke en educatieve ruimte waar kunst, cultuur en activisme samenkomen om gelijke kansen te bevorderen.

Ondanks de vooruitgang in gelijke rechten en sociale acceptatie, blijft de LGBTQIA+ gemeenschap geconfronteerd met obstakels zoals discriminatie, beperkte representatie en een gebrek aan toegang tot bepaalde kansen, zowel op school als daarbuiten. Festivals zoals Prisma zijn daarom broodnodig om deze onderwerpen aan te kaarten en om ruimte te bieden aan expressie en dialoog. Het creëert een veilige omgeving waarin jongeren kunnen leren, reflecteren en zichzelf kunnen zijn, ongeacht hun genderidentiteit of seksuele geaardheid.

Dwaalzin en het Prisma Queer Arts Festival

Dwaalzin neemt deel aan het festival met activiteiten die gericht zijn op educatie en empowerment. Eén van de hoogtepunten is de workshop **Queer 101**, waarin basiskennis over LGBTQIA+ begrippen en ervaringen wordt gedeeld. Deze workshop is bedoeld om zowel jongeren binnen als buiten de queer community bewuster te maken van de uitdagingen en het belang van inclusie.

Daarnaast organiseren we **Start to Drag**, een speelse, expressieve en veilige ruimte waarin deelnemers kunnen experimenteren met drag-performance. Het biedt jongeren de kans om de grenzen van gender en zelfexpressie te verkennen, met respect voor wie ze zijn en willen zijn. Deze activiteit is niet alleen leuk en creatief, maar ook een krachtig middel om stereotypes te doorbreken en de diversiteit binnen de community te vieren.

Een samenwerking voor inclusie

Het Prisma Queer Arts Festival is een samenwerking tussen verschillende organisaties, waaronder **Dwaalzin**, **Het Entrepot**, **CGSO** en **de Kringwinkel**. Samen streven we naar een evenement waarin inclusie en gelijkwaardigheid centraal staan en waarin de stem van de LGBTQIA+ gemeenschap wordt gehoord.

Het Prisma Queer Arts Festival is een uitnodiging aan iedereen die gelooft in gelijke kansen en inclusie. Of je nu actief wil deelnemen, wil leren over de queer community, of gewoon een fijne tijd wil beleven in een respectvolle omgeving, we nodigen je uit om mee te doen. Bezoek een van onze workshops, verdiep je in de kunst en cultuur van de LGBTQIA+ gemeenschap, en help mee bouwen aan een samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn.

Voor meer informatie en om je in te schrijven voor activiteiten, bezoek de website van het Entrepot. Samen maken we het verschil.

Lotte Leenknecht

Huurmoordenaars?

Woorden met gevolgen

Voor paus Franciscus zijn artsen die abortus uitvoeren niet meer of niet minder dan regelrechte huurmoordenaars. Nu is de vrijheid van meningsuiting voor ons heilig, en ook de Heilige Stoel mag daar gebruik van maken. Maar wie lasterlijke beschuldigingen uit, doet niet langer aan vrije meningsuiting, maar bezondigt zich aan het verspreiden van haat. Zeker als de beschuldiging luidt dat je een moordenaar bent, dat die duizenden artsen die hun job in eer en geweten uitvoeren – ten dienste van de mens en de patiënt – moordenaars zouden zijn.

Als universitaire VUB-gemeenschap die zich al sinds de jaren '70, samen met zusteruniversiteit ULB, actief inzet voor het recht op vrijwillige zwangerschapsafbreking, vinden we dan ook dat de uitspraken van de paus niet zonder gevolg kunnen blijven. De VUB en het UZ Brussel vragen aan de Belgische regering om de pauselijke nuntius in Brussel om verantwoording te vragen. De scherpe boodschap die premier De Croo voor de paus en zijn kerk in petto had – en die internationaal weerklank kreeg – heeft de paus er niet van weerhouden om er op de terugreis naar Rome nog een flinke schep bovenop te doen.

Met zijn uitspraak schoffeert paus Franciscus niet alleen de artsen die abortus uitvoeren, maar ook België en zijn bevolking. De artsen handelen immers binnen een wettelijk kader dat het recht op abortus garandeert en de voorwaarden waarbinnen zwangerschapsonderbreking mogelijk is, bepaalt. Dankzij dat wettelijke kader kunnen artsen abortussen uitvoeren in optimale omstandigheden. We wijzen hier overigens nog eens op de wetenschappelijke consensus in ons land over de termijn waarbinnen abortus mogelijk moet zijn. Die termijn moet langer worden. Wetsvoorstellen om de abortuswet te versoepelen, zijn vorige maand nog – hopelijk tijdelijk – gestrand in de kamer.

De eerste wet die abortus mogelijk maakte, strandde in 1990 bijna in Laken. Alleen door de diep katholieke koning Boudewijn een paar dagen in de onmogelijkheid te laten verkeren om te regeren – een grondwettelijke kunstgreep – kon de wet er komen. Zonder die wet zou het leven van duizenden vrouwen in ons land er uitermate

somber en zelfs onleefbaar hebben uitgezien. Even belangrijk als het recht op vrije meningsuiting is het recht op zelfbeschikking. En abortus gaat over zelfbeschikking.

Iedere vrouw moet immers het recht hebben om zelf over haar eigen lichaam en haar eigen toekomst te beschikken en te beslissen. En jazeker, zwangerschapsafbreking kan gepaard gaan met ethische dilemma's. Het evenwicht tussen het recht van de vrouw om over het eigen lichaam te beschikken en de bescherming van de foetus, hoort in balans te zijn. Meer dan dertig jaar na de wet-Lallemand-Michielsen is het daarom tijd om de abortuswetgeving te versoepelen. Experten van zeven universiteiten zijn tot deze consensus gekomen. Na rijp beraad. Maar voor paus Franciscus zal zo'n versoepeling alleen maar 'meer moord' betekenen. Hij noemde de abortuswet uit 1990 letterlijk 'een moorddadige wet'. Omdat hij geprobeerd heeft het onheil tegen te houden, verdient wijlen koning Boudewijn het om zalig verklaard te worden. Zalig zijn de armen van geest?

Het is eigenlijk ongehoord dat een buitenlands staatshoofd – want dat is Franciscus – zich het recht toe-eigent om een wet van een ander en bovendien democratisch land aan te vallen. En om de artsen die deze wet in de praktijk toepassen, van moord te beschuldigen.

Een staatshoofd dat met dergelijke perfide uitspraken tegen democratische wetten ingaat, is eigenlijk een opruier en is beslist een diplomatiek incident waard.

Het is duidelijk dat de vrouw in de ogen van de kerk en haar leiders nog altijd een onderschikte rol heeft. Het recht op abortus draait immers om niets anders dan het recht van de vrouw om autonoom te beslissen over haar eigen lichaam.

Zou Jorge Mario Bergoglio niet weten hoe het er in Latijns-Amerika aan toegaat? Daar is de moedersterfte enorm gedaald sinds vrouwen de abortuspil kunnen verkrijgen via het internet.

Door abortus te verbieden zijn er wereldwijd duizenden die vrouwen sterven, elk jaar.

Wie draagt de verantwoordelijkheid voor al deze verloren levens? Waren er maar meer 'huurmoordenaars', overal

waar ze nodig zijn.

Want katholieke vrouwen beëindigen, net als vrouwen met andere levensbeschouwingen, zwangerschappen omdat zij op dat moment in hun leven geen goede moeder kunnen zijn. Abortus gaat over verantwoord ouderschap.

Wij zijn er trots op dat onze universiteit daadwerkelijk vrouwen en artsen onvoorwaardelijk heeft gesteund toen abortus illegaal was, maar we zijn vooral blij en dankbaar – en hebben daar mee voor gestreden – dat het vandaag volstrekt legaal kan.

(Tekst oorspronkelijk gepubliceerd in De Standaard, 3 oktober 2024. Overgenomen met toestemming van de auteurs.)

Jan Danckaert, rector VUB

Marc Noppen, CEO UZ Brussel

Koen Putman, decaan faculteit Geneeskunde & Farmacie VUB

Jean-Jacques Amy, emeritus hoogleraar VUB

Anne Verougstraete, gynaecologe & grondlegger VUB Dilemma

Nausikaa Martens, coördinator VUB Dilemma

Kwintessens

Hoop

Je niet laten ontglippen door ontgoochelingen

Tegenslagen en pijn

Niet te springen in de oneindige duisternis

Hoop in je te blijven dragen

Overtuigd van het recht

Ook tegenover jezelf

Blijven vertrouwen in Hoop

Als toekomstzuurstof

Geert Messiaen

Lezing Ann Peutemans: Rebels, het verzet van 75- plussers

Organisatie: Vermeulenfonds
Koksijde
Datum: donderdag 09 januari 2025
Uur: 14.30 uur
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde
Prijs: 5 euro / leden 3 euro (koffie inbegrepen)

75-plussers in verzet: 'Er is iets mis met de manier waarop we met ouderen omgaan. 'Oude mensen willen vooral lekker rusten. Het liefst zitten ze in hun luie stoel voor tv met een dekentje over hun benen. Dagelijkse beslomeringen geven ze zoveel mogelijk uit handen en een uitgesproken mening hebben ze al lang niet meer. Maar is dat wel zo? De meeste 75-plussers ergeren zich te pletter aan de manier waarop hun generatie wordt voorgesteld, behandeld en genegeerd. 'Genoeg,' zeggen de twaalf rebellen in dit boek, 'wij pikken dit niet langer.' Elk op hun eigen manier verzetten ze zich tegen betutteling,...

Info: Eugene De Picker - eugene.de.picker@telenet.be - 0475 28 05 30

Nieuwjaarsreceptie

Organisator: Vrijzinnig Huis
Koksijde
Datum: zondag 19 januari 2025
Uur: 11.00 – 13.30 uur
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde

We klinken samen op het nieuwe jaar met een hapje en een drankje.

Info: Joeri Stekelorum – 0494 53 28 63 vrijzinnghuiskoksijde@gmail.com

Voordracht “De belevenissen van de Romeinen” door Luc Vernaillen

Organisator: Vrijzinnig Huis
Koksijde (i.s.m. Orde van de Paardevisser)
Datum: zondag 9 februari 2025
Uur: 10.30 uur (deuren open 10.00)
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde
Prijs: gratis

Luc Vernaillen is een boeiende spreker die ons meeneemt in het dagelijkse leven van de Romeinen

Info: Joeri Stekelorum – 0494 28 63 inschrijven via vrijzinnghuiskoksijde@gmail.com

Marc Vermeersch Geweld, een van de grootste problemen van de mensheid.

Organisator: Mensen & Wetenschap Westkust i.s.m. Willemsfonds en Humanistisch Verbond.
Datum: donderdag 13 februari 2025
Uur: 14.30 uur
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde
Prijs: 5 euro/ ledenprijs 3 euro
Willemsfonds en HV

Wereldoorlogen, holocaust, Rwanda, Oekraïne, Gaza, enz. geweld een bedreiging voor de mensheid. Maar hoe ontstaat het geweld (met een terugblik in de geschiedenis) en kan geweld worden voorkomen? Wat brengt de toekomst ons?

Info: marc-mortier@telenet.be - 0475 97 21 98

Rein Janssens , germanist en auteur: De kracht van literatuur

Organisator: Mensen & Wetenschap Westkust i.s.m. Willemsfonds en Humanistisch Verbond
Datum: donderdag 13 maart 2025
Uur: 14.30 uur
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde
Prijs: 5 euro/ ledenprijs 3 euro
Willemsfonds en HV

Waarom lezen we en hoe lezen we? Met deze leidraad in gedachten neemt Rein Janssens ons mee op speurtocht naar betekenisvolle boeken die haar geraakt hebben.

Info: Marc Mortier - marc-mortier@telenet.be - 0475 97 21 98

Kwis in het Vrijzinnig Huis Koksijde - 7de Kwis Quiz't

Organisator: Vrijzinnig Huis Koksijde

Datum: vrijdag 21 maart 2025

Uur: 19.30 uur (deuren open 19.00 uur)

Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde

Prijs: 15 euro per ploeg van vier personen

Korte inhoud: In een ontspannen sfeer je parate kennis testen samen met je vrienden? Neem dan deel aan onze jaarlijkse kwis. Aantal ploegen beperkt tot 15. Snel inschrijven is dus de boodschap. Ook zij die niet deelnemen aan het spel maar van de gezellige sfeer en van de spanning willen meegenieten, kunnen gedurende het spel rustig een drankje nuttigen en supporteren voor je favoriete ploeg!

Info: Joeri Stekelorum – 0494 53 28 63 - inschrijven via vrijzinnghuiskoksijde@gmail.com

ZONDAGEN IN HET VRIJZINNIG HUIS KOKSIJDE

Elke zondag is de bar van het Vrijzinnig Huis Koksijde open van 11u. tot 13.30u.

Ideaal voor een gezellige babbel en een drankje!

HuisvandeMens

Beste lezers van de Sprokkel

Voor de dienstverlening van huisvandeMens Koksijde kunnen jullie tijdens de kantooruren terecht op het nummer 058 52 08 94.

Wij zijn elke 1e en 3e vrijdag van de maand van 9.30u tot 12.00u aanwezig in het Vrijzinnig Huis Koksijde. Onze vrijwilliger Carla Nelissen staat dan klaar om jullie vragen te beantwoorden. Je kan op afspraak bij haar terecht voor gespreksbegeleiding of wilsverklaringen.

Huwelijksplannen? Wil je graag een vrijzinnig humanistische huwelijksplechtigheid? Bel gerust en dan maakt Talitha, de administratief medewerkster, alles in orde.

Consulent Julie zal het dan verder opvolgen zodat jullie ceremonie tot in detail geregeld is.

Voor dringende zaken, zoals een afscheidsplechtigheid, bel je best volgend nummer voor onze permanentiedienst: 057 23 06 30.

Bij vragen, aarzel niet om contact met ons op te nemen.

Vanuit onze vrijzinnig humanistische visie op mens en leven, luisteren we naar wat voor jou van betekenis is. We zijn er voor jou als je geconfronteerd wordt met verlies van iemand of van iets dat je leven kleur en zin geeft. Op de momenten dat het leven pijn doet, en je op zoek gaat naar hernieuwde zin in je bestaan.

Onze gesprekken zijn kosteloos en gebonden aan het beroepsgeheim.

Bij Carla ben je welkom voor een gesprek van mens tot mens. Ze luistert met warmte en respect. Alles wat besproken wordt, is vertrouwelijk. Er zijn geen taboes.

Bij Carla ben je ook welkom voor een gesprek over het levenseinde. Je krijgt er professionele informatie en steun. Hoe vul ik een wilsverklaring in? Hoe kan ik waardig sterven? Kan ik euthanasie aanvragen bij dementie? Wat is palliatieve sedatie? Op al deze vragen kun je er antwoord krijgen. We overlopen samen het LEIFplan.

huisvandeMens zoekt vrijwilligers om ceremonies te schrijven en/of uit te spreken

Zin in een zinvol en zingevend engagement? De huizenvandeMens in de provincie zoeken vrijwilligers die vrijzinnig humanistische plechtigheden (uitvaart, huwelijk, geboorte) willen uitspreken en/ of schrijven. Je bepaalt zelf welke type ceremonie je opneemt, wanneer, waar, en hoe frequent. Het huisvandeMens voorziet coaching en een gratis 'Try-out lab: plechtigheden uitspreken en/ of schrijven'.

Plechtigheden uitspreken

Wat moet je doen?

Je spreekt vrijzinnig humanistische plechtigheden uit bij een afscheid, huwelijk of geboorte. Je bepaalt zelf welke ceremonies je opneemt, wanneer, waar en hoe frequent. De tekst die jij gaat uitspreken, wordt geschreven door een vrijzinnig humanistisch consulent.

Plechtigheden schrijven

Wat moet je doen?

Je schrijft vrijzinnig humanistische plechtigheden bij een afscheid, huwelijk of geboorte. Je bepaalt zelf welke ceremonies je opneemt, wanneer, waar en hoe frequent. Na een gesprek met de nabestaanden, het koppel of de ouders, kruip je in jouw pen om de tekst te schrijven.

Wat krijg je van ons?

Je betekent iets voor mensen op bijzondere momenten in hun leven. Je maakt mee het verschil door onze 100% persoonlijke aanpak. Wij voorzien een gratis startopleiding en een stapsgewijze coaching. Je kan rekenen op een kilometervergoeding en de nodige verzekeringen.

Wil je aan de slag als vrijwilliger meld je dan aan via <https://demens.nu/demens-nu-2/vrijwilligers/>

Deze vacatures vind je ook op <https://www.giveaday.be/> met meer informatie.

Donderdag 7 november
Bibliotheek van het Leven – Mijn leven als slechtziende

Het huisvandeMens organiseerde op 7 november in het Vrijzinnig Huis Koksijde een eerste sessie van 'De Bibliotheek van het Leven' met als thema 'Mijn leven als slechtziende'. Chris en Doris vertelden ons over hun ervaringen en over hoe ze zich hebben kunnen aanpassen. Alle aanwezigen waren zeer geboeid, ook omwille van de positiviteit die beiden uitstraalden. Hun manier om in het leven te staan: wat voorbij is, is voorbij en van wat komt, maak je het beste!

Met dank aan allen die deze mooie intieme avond mee mogelijk hebben gemaakt.

Carla Nelissen

Kunst-Zinnig | editie I/2024, thema verbinding/verbondenheid

Van vrijdag 18 tot en met zondag 20 oktober

Na maanden van voorbereiding opende Vrijzinnig Huis Koksijde op vrijdag 18 oktober haar deuren voor de eerste editie van Kunst-Zinnig. Een project om lokale kunstenaars een forum te bieden en om met elkaar én met het publiek in dialoog te gaan. Omdat kunst de kracht heeft mensen te verbinden, was dit het eerste thema: verbinding en verbondenheid.

In zijn toespraak op de opening van deze tentoonstelling, ging **voorzitter Joeri Stekelorum** dieper in op de betekenis van verbinding en verbondenheid. **Verbinding** draait om het actief aangaan van relaties. Het is de brug die we bouwen tussen mensen, ideeën en culturen. Het vertegenwoordigt de handreiking, het eerste contact en het zoeken naar interactie. **Verbondenheid** daarentegen is de diepere, blijvende band die ontstaat uit die interacties. Het is het besef van samenhang en van het deel uitmaken van een groter geheel. Waar verbinding de ontmoeting initieert, zorgt verbondenheid voor de diepgang en betekenis van die relaties. Deze thema's sluiten op een unieke wijze aan op de kernwaarden van het vrijzinnig humanisme: het centraal

plaatsen van de mensen, het benadrukken van vrijheid van denken, maar ook de verantwoordelijkheid en het belang van relaties. In een wereld die soms verdeeld lijkt, nodigt het vrijzinnig humanisme ons uit om actief verbindingen te leggen en de diepere verbondenheid te koesteren, door te werken aan een humane samenleving waarin respect en dialoog voorop staan.

Curator Els Desmedt, ere-directeur van de Westhoek Academie Koksijde en cultureel ambassadeur van Koksijde, gaf in haar toespraak duiding bij het werk van de vier kunstenaars. We geven haar uitleg graag integraal in dit verslag weer.

Bij het binnenkomen van deze zaal werden we meteen geconfronteerd met een grote verscheidenheid aan keramiek van **Debora (Debbie) De Wint**. Ze heeft het thema 'verbondenheid/verbinding' onderzocht in divers sculpturaal werk. Puzzelstukken worden met elkaar fysiek verbonden en kronkelende lijnen, zeg maar levenslijnen en knooppunten symboliseren betekenisvolle momenten.

Cirkels worden aan elkaar gezet en vormen open structuren, kwetsbaar en tegelijk krachtig. Ze presenteert het iconisch apenstaartje in de Google kleuren, waarbij de ambachtelijke techniek contrasteert met de mondiale toegang tot informatie. Ook schors en takken worden verbonden met organische vormen in keramiek: vormen in de de natuur versus de hand van Debbie.

De panelen, opgesteld in U-vorm omarmen het subtiel grafisch werk van **Aagje Vanoverbeke**. De verschaften in grijswaarden, geschilderd naar waarneming van planten en bomen worden hier getoond, omdat Aagje vertrekt van de waarneming. Ze onderzoekt eerst beelden uit de realiteit, vaak ook landschappen, om ze dan te herleiden tot hun essentie. Door uit te puren, te vereenvoudigen, te ontdoen van elke herkenbare anekdote ontstaan er gevoelige voorstellingen, verstilde landschappen. Zo vindt ze de perfecte materialisering van het gevoel dat je ervaart en opzoekt bij het observeren van een landschap. De technieken die ze gebruikt zijn niet alledaags. Onder andere Japanse houtsnede, Mokulitho en Mokuhanga zijn druktechnieken waarbij een zeer ambachtelijke werkwijze aan de basis ligt. Ze heeft zich daarin gespecialiseerd en maakt met passie de verbinding tussen ambacht en kunst.

Het tweeluik aan de wand is een werk van **Mia Reynaert**. Wie Mia ziet, ziet kleur, vaak verzadigde kleuren: geel, rood, blauw. In het tweeluik, dat sterk contrasterend is van kleur, is er een verbindende vorm te zien. Kleurcontrasten kunnen vechten, maar ook elkaar versterken en opheffen. Mia neemt op een intense manier visuele prikkels en beelden op uit haar omgeving. Een museumruimte met lichtvlekken

en schaduwpartijen wordt de aanzet van een abstracte compositie. Een bezoek aan het Navigo (visserijmuseum) resulteerde in een reeks werkjes die geënt zijn op de seinvlaggen van de vissersboten. Kleine schilderijtjes onthullen contrasten tussen lijn, vlak en kleur en worden in reeksen gemaakt. Zo kan ze de focus vasthouden en subtiele variaties realiseren. De assemblage met schouderskeletten van konijnen symboliseert 'schouder aan schouder, heen en terug'.

We eindigen de rondgang met een glimlach! Het ruimtelijk werk, geboetseerd met klei en geglaazuurd, van **Hélène Viaene** is verhalend, narratief en speels. Hélène is het 'kind zijn' nooit kwijt geraakt. Ze bezit een grote verbeeldingskracht en fantasie en gebruikt dit om haar figuren vorm te geven. De man-vissen vormen een geheel op zich, kleine vorm-en kleurveranderingen doen ons onderzoekend kijken en vergelijken, met de glimlach. De foto (of beter reproductie van reproductie) aan de muur is aanleiding om de bouwvallers te boetseren met elke anekdote vandien. Op de grond staat een compositie van gestileerde vissen, gemonteerd op een metalen plaat. Allemaal in dezelfde richting, een school, een gemeenschap in strak gelid: eensgezind de neuzen in dezelfde richting? Een school vergroot de kans om te overleven. Een speelse en ludieke verzameling zeewezens sluit het geheel af. Mens, fauna en flora gezellig rondhangend bij elkaar.

De bezoekers genoten volop van de kunstwerken en de gemoedelijke sfeer op de navolgende receptie.

Op zondag 20 oktober mochten we, tussen de kunstwerken, genieten van een **aperitiefconcert**, verzorgd door leerkrachten Stephanie Maertens en Ilse Vromans van StapWest, muziekacademie van Veurne-Koksijde. Zij begeleidden vijf leerlingen die een boeiend, ingetogen concert brachten met bekend en minder bekende werken. Het was stil in de zaal, de bezoekers genoten van de prachtige klanken. De bezoekers konden achteraf, bij een aperitief, napraten met de aanwezige kunstenaars.

Een initiatief dat door elke bezoeker bijzonder werd gemaakt. We kijken alvast uit naar editie II/2025.

Joeri Stekelorum

**Zondag 24 november
muzikaal aperitief
Herinneringen in Liedjes/Souvenirs
en chansons**

Op zondag 24 november 2024 werd het Vrijzinnig Huis Koksijde omgetoverd tot een ware muziektempel. Tijdens het zondag aperitiefmoment brachten J-P en Sabine voor een goed gevulde zaal er immers het liedjesconcert "Herinneringen in Liedjes – Souvenirs en chansons".

Dit muzikaal duo bracht zowel Franse, Engelse als Nederlandse toppers waarbij de aanwezigen duchtig konden meezingen en dansen. Dit gelukt initiatief vraagt dan ook naar een 2e editie!

Vermeylenfonds
verbinden | verbreden | verdiepen

**Donderdag 10 oktober lezing
'Dikke Freddy' door Erik Vlamincx**

Erik Vlamincx, een sociaal geëngageerd auteur, bekend om zijn column Brieven van Dikke Freddy, waarin een dakloze zijn problemen aankaart aan de groten der aarde. Op een humoristische, vaak burleske manier, maar tegelijk maatschappijkritisch, maakt hij duidelijk waar het verkeerd gaat in onze samenleving. Hij geeft daarbij blijk van veel mededogen voor de armsten onder ons. Hij heeft ook een gelijknamige column op Sociaal.net en in De Standaard.

Hij begint zijn lezing met herinneringen op te halen aan zijn grootouders en het eenvoudige dorpsleven van toen.

Zijn ervaringen anno 1975 als 'opvoeder' in de psychiatrie, toen nog de 'middeleeuwen' van de Belgische psychiatrie. Daar zaten diverse gevallen van sociaal onaangepasten door elkaar; een behandeling kregen ze niet. Zo ook de schrijver Roger Van de Velde, die omwille van zijn verslaving verschillende malen werd geïnterneerd in gevangenissen en psychiatrische instellingen. Wegens een publicatieverbod, werd hem het gebruik van een typemachine onttrokken.

Internering was erger dan gevangenis, omdat er geen datum van vrijlating was.

Een kantelpunt was de komst van de psychofarmaca in de jaren 1974-84. Toen 'verhuisde' de psychiatrie van justitie naar gezondheidszorg en werd personeel met een diploma aangeworven. Na een therapieopleiding werd hij bevorderd tot directeur van een instelling voor daklozen. Hij werd halftijds straathoekwerker en vanaf 1993 voltijds schrijver. Zo ontstond de column over daklozen 'Brieven van Dikke Freddy, gericht aan politici zoals Dalle, De Wever, Tommelein...'. En die werden ook daadwerkelijk verstuurd. Van minister Dalle kreeg hij een antwoord met een uitnodiging tot een gesprek.

De 'bigkaart' – die arme mensen recht op korting gaf – werd weinig gebruikt omdat de rechthebbenden ze ervoeren als stigmatiserend. Door zijn toedoen werd ze vervangen door de A-kaart.

Zijn ervaringen als straathoekwerker hadden hem geleerd dat er in onze maatschappij mechanismen zijn die armoede creëren en verergeren. Denk maar aan het verdwijnen van de dienstverlening.

Robert Claes

Donderdag 12 september lezing 'Over vrije meningsuiting' door ethicus Luc Bentein

Inderdaad, over de (uitoefening van) vrije meningsuiting is al heel veel geschreven maar ook actuele gebeurtenissen en vaak controversiële standpunten zijn talrijk.

Om één en ander toe te lichten en de discussie op gang te brengen deed Mensen & Wetenschap Westkust op donderdag 12 september 2024 een beroep op vrijzinnig moralist en ethicus Luc Bentein.

De spreker volgt dit onderwerp al gedurende jaren en heeft daarover een interessante documentatie samengesteld, die hij met ons zal delen.

De 'Gedanken sind frei', maar de (uitoefening van) vrije meningsuiting is een delicate aangelegenheid. Reden te over dus om de materie juridisch te ordenen.

In zowel de Universele als de Europese verklaring van de Rechten van de Mens komt dit aan de orde. Toch moeten we ook rekening houden met de uitspraken van het Europees Hof van Justitie, dat bijvoorbeeld stelt dat men het recht heeft 'te beledigen'. Het recht op vrije meningsuiting is echter beperkt. Zo kunnen bijvoorbeeld gewelddadige betogingen niet rekenen op erkenning.

Daar waar oorspronkelijk het recht op vrije meningsuiting bedoeld was tegen staatsinmenging en ten voordele van de democratie werd oorspronkelijk gefocust op de vrije (druk)pers en religie.

Delicten werden verwezen naar het Hof van Assisen, de volksjury.

Na 1990 kwam de beoordeling toe aan beroepsrechters en konden verenigingen een vordering instellen. De spreker illustreert deze evolutie met een aantal voorbeelden, die alles verduidelijken.

Hoe ver kan een overheid gaan om vrije meningsuiting te verbieden? Een actuele vraag nu in Duitsland de publicatie van een neo-fascistisch blad verboden wordt terwijl bij de

verkiezingen de AfD de wind in de zeilen heeft.

Inzake religies is men streng en kritiek die aanzet tot haat wordt zwaar aangepakt.

Ook de genderproblematiek beroert de geest van velen.

De uitspraken van beroepsrechters zijn niet vrij van kritiek; sommigen hebben het in dit verband over 'activistische' rechters, die eerder beslissen op basis van hun eigen overtuiging dan op basis van de wet.

De uitoefening van de vrije meningsuiting is volgens spreker de achillespees van de democratie.

Persvrijheid is noodzakelijk, maar we moeten rekening houden met nieuwe spelers, nl. de zgn. sociale media die moeilijk te controleren laat staan te beheersen zijn. Staan zij boven de wet?

Het voorbeeld van X van Musk, die pleit over het absolute recht op vrije meningsuiting en elke controle afwijst.

Bij ons is er een nieuwe wet, die in voege treedt in 2026 en die verwijst naar de 'schending van de persoonlijke waardigheid' als toetssteen voor het beoordelen van aangeklaagde inbreuken op de vrije meningsuiting. Spreker pleit voor het beoefenen van 'verantwoordelijkheidsmoraal' in plaats van 'principiële moraal'.

De voorzitter bedankt de spreker en de aanwezige sympathisanten. Hij verontschuldigt zich voor het niet-verschijnen in de Sprokkel van het verslag van de lezing van 9 mei over Huidkanker en licht de omstandigheden toe.

Daarna stelt hij het jaarprogramma 2025 voor dat een zeer ruim en divers aanbod inhoudt.

Tenslotte zal de aangekondigde lezing op 12 december 2024 doorgaan onder een andere titel en met een andere spreker, nl. 'Pelgrims stappen stevige tochten' door Maurits Groeninck.

Willem'sfonds Veurne - De Panne – Koksijde

Vrijdag 6 september culturele uitstap historische stad Kortrijk

Voor de jaarlijkse culturele uitstap organiseerde Eddy Deboyser voor het Willem'sfonds Veurne-De Panne-Koksijde een bezoek aan de stad Kortrijk.

De stad was in de 19de en 20ste eeuw een centrum van de vlasnijverheid. Vandaag is Kortrijk bekend vanwege zijn textielindustrie, als inkoopstad en zijn centrumfunctie op het vlak van tewerkstelling, dienstverlening en onderwijs

Onze eerste stop bracht ons bij **TEXTURE** het museum van vlas en textiel.

Wij bezochten er onder begeleiding van een gids de drie verdiepingen over de kweek en de verwerking van het vlas.

Texture vertelt over de linnen- en vlasnijverheid. Een verhaal met heel sterke wortels dat getuigt van straf vak- en ondernemerschap, van gedurfde innovatie en wendbaarheid en van zichzelf voortdurend heruitvinden.

In drie kamers, ingericht in een authentiek vlasverzendhuis (1912), ontdek je de revolutionaire ontwikkeling die de vlasnijverheid in deze streek teweeg bracht. Het verleden zal je verrassen maar de verhalen van vandaag en morgen

zullen je verbazen en inspireren.

Al eeuwenlang is Vlaanderen befaamd om zijn textiel. Linnen speelt hierin een glansrol! Vroeger waren luxeproducten als kant en damast erg in trek bij de adel en burgerij. Het basislinnen dat in de regio massaal geweven werd, was bestemd voor dagelijks gebruik. Langs de Leieboorden groeide een industrie die de wereld veroverde: de vlasbewerking. Nog altijd is 'Courtrai flax' een topkwaliteitsproduct dat internationaal gekend en gegeerd is.

Na de lunch in Brasserie Damast volgde op wandelafstand een bezoek met gids aan de **BROELTORENS** en de vernieuwde **LEIEBOORDEN**.

De naam broel verwijst naar bruul, een afgebakend stuk land, meestal moerassig of braakliggend. In de middeleeuwen grensden de torens aan de velden de Broel en de Groote Broel.

De torens zijn een overblijfsel van de middeleeuwse stadsomwalling die tijdens verscheidene bezettingen en oorlogen verwoest werden. Ze beschermden de Broelbrug die na de Eerste en Tweede Wereldoorlog weer opgebouwd werd.

Onze vierde stop bracht ons bij **1302**.

1302 is een museum in het Onze-Lieve-Vrouwekerk in de Belgische stad Kortrijk. Het multimediale museum behandelt

de geschiedenis en symboliek rond de Guldensporenslag, de historische veldslag die uitgevochten werd op de Groeningekouter te Kortrijk op 11 juli 1302.

In de kerk op het Zegerplein, in de ridderkapel werd een klank- en lichtspel getoond met de evocatie van de Guldensporenslag en de voorgeschiedenis. Na de voorstelling maakten we een bezoek met gids aan de tentoonstelling in de kerk.

Na dit bezoek wandelden we naar de nabijgelegen **Begijnhofsite**.

Hier brachten we een bezoek aan het Begijnhof uit de 13^e eeuw, behoort tot het cultureel en natuurlijk werelderfgoed van de UNESCO, en het belevingscentrum met mediatechnieken in de Sint Annazaal.

Eetkroeg VESPER als laatste stop.

Traditiegetrouw werd ook deze culturele uitstap afgesloten met een lekker aperitief en hip & trendy etentje. Omstreeks 22u. waren we, na een welgeslaagde uitstap, veilig terug in Veurne.

Als eerbetoon aan de organisator Eddy Deboyser die overleed op 23 oktober 2024.

Vrijdag 15 november: busuitstap DE LAST POST

Op vrijdag 15 november 2024 brachten leden en sympathisanten van het Humanistisch Verbond Westhoek een bezoek aan de Menenpoort te Ieper.

Om 20u waren zij getuige van de dagelijkse Last Post plechtigheid. Een beklijvend eresaluut voor alle soldaten die tijdens de Eerste Wereldoorlog het leven lieten. De aanwezigen betuigden also hun respect voor zij die hun leven gaven voor onze vrijheid.

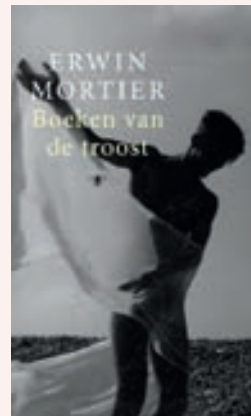
Al sinds 1928 wordt elke avond om 20u stipt de "Last Post" geblazen onder de machtige gewelven van de Menenpoort. Dit gedenkteken, in de vorm van een Romeinse triomfboog, draagt de namen van 54.896 vermiste soldaten van het toenmalige Britse Imperium.

Traditioneel is "De Last Post" het definitieve vaarwel aan de gesneuvelden en wordt gespeeld door de klaroeners van de Last Post Association ter ere van de soldaten van het voormalige Britse Rijk en haar geallieerden die sneuvelden in de Ieper Salient gedurende de Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

De betekenis van de plechtigheid is in de loop der jaren wat uitgebreid. Wanneer de Last Post tegenwoordig geblazen wordt, herdenken we niet enkel en alleen de gesneuvelden van het Britse Gemenebest, maar evenzeer de Belgische, Franse en andere geallieerden, die ten koste van alles meevochten.

Aan de 'andere zijde' lieten ook velen het leven. Vijanden toen, maar partners in het verenigde Europa van nu. Aldus vertegenwoordigt de Last Post niet alleen een kijk op ons verleden, maar ook een signaal van hoop naar de toekomst toe iedere avond.

De Sprokkel - LEESTIP

Auteur Erwin Mortier

Categorie fictie

Uitgeverij De Bezige Bij, 2018

ISBN 9789403137407

Beoordeeld door Paul Van Aelst

Boeken van de troost.

Erwin Mortier geeft zijn romantweeluik over WOI een nieuw leven in één volume: 'Boeken van de Troost'. 'De brieven van Matthew' worden de verbinding tussen 'Godenslaap' en 'De spiegelingen'.

Gevoelens, gevoelens. De bladzijden lopen over van gevoelens die niet altijd consequent zijn, zoals gevoelens nu eenmaal nooit zijn. En dan slaagt Erwin Mortier er opnieuw in om met één enkele korte zin een lijn te trekken: 'Ik miste je, en mis je nog steeds'.

Ook het slot van 'De boeken van de troost' slaat aan: 'We redden het wel, Ed. We redden het wel'. recensent PAUL VAN AELST

Lezing “Dansen op een ziedende vulkaan” door Dominique Willaert op 14.11.24

Basis van het probleem is de interactie tussen de veranderende economie en de publieke ruimte, die een digitale ruimte geworden is, waar waarheid is vervangen door leugen.

Er is een verschuiving van het stemgedrag van de traditionele partijen naar het Vlaams Blok.

De oorzaak is kwaadheid. Door de snelle veranderingen in de samenleving voelen velen zich in de steek gelaten.

Ook mensen met een migratieachtergrond stemmen op extreem rechts, Vlaams Blok in de Denderstreek, Trump in de VS. Het stemgedrag wordt meer bepaald door de onderbuik dan door het hoofd. “Er wordt niet meer naar ons geluisterd” is wat je vaak hoort, en luisteren is de mensen sociale erkenning geven. Je leert erdoor wat de oorzaken zijn van woede en onbehagen :

- de werkgelegenheid in eigen streek verdwijnt,
- de afbraak van sociale dienstverlening,
- postbodes hadden tijd voor een babbel, nu telt alleen de winstoptimalisatie
- cafés sluiten, waar 3 generaties samenkwamen, wat het mentaal evenwicht herstelde,
- de kleinhandel verdwijnt en wordt vervangen door automaten,
- de verappartementisering veroorzaakt eenzaamheid, mensen hebben geen tuin meer, waar je met de buurman kon praten,
- de migratie : de ontvangende gemeenschap moet begeleid worden, de Vlaamse overheid heeft de lokale besturen in de steek gelaten,
- de ontzuiling : de zuilen boden politiek onderdak en bescherming, volkshuizen en gildehuizen verdwijnen, terwijl het “Vlaams Huis” vol zit.

Radicaal rechtse partijen capteren heel sluw en listig het groeiende onbehagen; ze creëren een binaire wereld en bieden heel simpele oplossingen en onderdak en geborgenheid aan hun volgelingen. Daartoe verspreiden ze een aantal mythes :

- omvolking, waarvoor de mensen worden bang gemaakt;
- aanval op de mainstream media,
- aanval op de elite, het gerecht en de overheid,
- aanval op de democratische instellingen,
- aanval op antiwoke,
- de voorrangsmythe : nieuwkomers krijgen vlugger een sociale woning,
- verheerlijking van een ingebeeld glorieus verleden.

Oplossing : de richting van woede en onbehagen veranderen: destructieve omstoot-woede moet solidariserende recht-op-woede worden. Daartoe moeten we in gesprek gaan met elkaar.

Robert Claes

In de kijker

Yvo. J.D. Peeters voorstellen is niet zo eenvoudig. Een man met een uitgesproken mening, rechtdoor zonder franjes. Alhoewel het ogenschijnlijk simpele levensvragen zijn, was het voor hem een 'Hercules' taak om deze te beantwoorden. Wat zeker is, is dat het een belezen man is met een rijk maatschappelijk leven en waarbij reizen als vanzelfsprekend is.

In deze rubriek zetten we een geboren Veurnenaar 'In de kijker'.

Yvo J.D. Peeters

Vertel iets over jezelf.

Zoals u weet, ben ik geboren in Veurne, ben opgegroeid in Koksijde-dorp, tot ik in Brussel ben gaan studeren en daar gebleven ben. Nu woon ik al 12 jaar terug in Koksijde. Ik heb mijn middelbare studies aan het Koninklijk Atheneum in Veurne gevolgd. Ik heb gestudeerd aan de VUB, U Gent, UIA en UdS Urbino. Ik was twaalf jaar docent aan NU.HO, sinds 1983 federaal en Vlaams ambtenaar en in 2009 ben ik met vervroegd pensioen gegaan, maar heb nog 5 jaar gewerkt voor de Belgische Ontmijningsmaatschappij (Bom)

In welke verenigingen was je actief?

Sinds mijn studententijd werkte ik als gids in de toeristische en reissector. Later voerde ik naast mijn dagelijkse functie ook internationale opdrachten uit voor de EU, OVSE, de Raad van Europa, de UNESCO en de UNO.

Ik heb ook geluk gehad dat ik via verschillende internationale Ngo's de wereld heb kunnen verkennen.

Sinds mijn pensionering reis ik in het kader van de 'Travelers Century Club' doelgericht naar de meest exotische bestemmingen. Dit jaar trouwens bereik ik de 300ste bestemming op de TTC-lijst. Ben ook net voorzitter geworden van het I.T.C.A – International Tourism Certificate Association, dat ik in 1998 samen met wijlen WP Carlier heb opgericht

Wat zijn je hobby's?

Zoals u al gemerkt hebt, is reizen in functie van, mijn grootste hobby. Niettegenstaande dit, ben ik ook actief

in allerlei verenigingen. Als ik het goed voor heb, moet dit in een 50-tal zijn. Wil ook wel zeggen dat ik politiek zeer geïnteresseerd was, maar door mijn huidige dagelijkse bezigheden denk ik er niet zoveel meer aan. Terloops, ik was kandidaat bij zes lokale en regionale verkiezingen, bekleedde tevens verschillende parapolitieke mandaten in Brussel (bv 11.11.11, Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, de Raad voor het Pluralistisch Onderwijs, de Strategisch Adviesraad Ruimtelijke Ordening, enz....) Nu nog ben ik 'Erfgoedadviseur' in Koksijde en bestuurder van de "Vrienden van Navigo".

Je publiceerde 120 boeken, essays enz.

Jawel, sinds ruim 50 jaar moet dat om een 125 boeken gaan, brochure, essays, pamfletten, alsook een 100-tal artikels en 10 poëziebundels. Tevens ook heemkundige en historische essays.

Verder ook over staatsrecht, taalrecht, ethische problemen, rapporten in opdracht van Internationale instellingen, biografieën van auteurs en politici, cursusboeken in het kader van de Zomeruniversiteit in USA-University of Illinois en de universiteit van Nice. Waar ik wel fier op ben, is dat ik heb mogen meewerken aan het uitwerken van voorstellen voor de grondwetten van Zuid-Afrika, Namibië, Ethiopië en Hongarije alsook aan de grondwetswijzigingen in Bulgarije en Armenië

Als ik het goed begrepen heb is de titel van je laatste boek 'Vanuit de Westhoek de wijde wereld in'?

Inderdaad, mijn laatste publicatie heeft als titel 'Vanuit de Westhoek de wijde wereld in'. Het is pas op 15 maart

2024 verschenen en telt 180 geïllustreerde bladzijden. Dit boek bestaat in feite uit twee delen, in eerste instantie de reportage over mijn reis en verblijf in de Sahara in de periode 1972 – 1973, trouwens dat was toen de hevige Sahel-droogte woedde en het tweede gedeelte is een keuze uit andere reizen o.a. naar Albanië – N. Korea, Noord-Cyprus, Andaman, enz.

Is taalgebruik/ beheersing belangrijk voor je?

Taal is zeer belangrijk voor mij. Ik beschouw onze voortdurende dialectsituatie (vooral in W-VL.) als de basisreden voor de Vlaams maatschappelijk politieke achterstand in dit land. Vandaar dat ik in heel wat organisaties actief ben geweest ter bevordering van correct taalgebruik, zoals de Vereniging Algemeen Nederlands en het Algemeen Nederlands Verbond. (ANV)

Vanwaar je betrokkenheid in de vrijzinnige werking?

Na mijn plechtige communie (familietraditie) ben ik in het -4de middelbaar naar Zedenleer overgeschakeld, dit op eigen initiatief en zonder discussie thuis. Ik was in 1964 mede-stichter van het Humanistisch Verbond in de Westhoek en jarenlang lid. Vanuit deze vrijzinnige visie was ik ook binnen mensenrechtenorganisaties een absolute verdediger van collectieve rechten. Men kan niet een vrije burger zijn in een onvrij volk.

Wat is vrijheid voor jou?

Ik vind dat het mensenrechtenconcept door activistische advocaten uitgerold wordt tot het volledig betekenisloos is geworden. Ik wil sterk benadrukken dat dit moet veranderen willen wij een steeds verdergaande verrechtsing van de maatschappij vermijden. Rechten moeten territoriaal gefundeerd worden. Individuele rechten neemt men mee, maar collectieve gelden niet buiten eigen land of regio. Hoe ziet een ideale maatschappij er voor jou uit? Hoe kijk je naar de maatschappelijke problemen van dit moment? Volgens mij moet de maatschappij eerst en vooral functioneren naar rechtsstatelijke normen en verder gebaseerd zijn op een sociale meritocratie. Er moet tevens veel strenger opgetreden worden tegen de hangmatcultuur. Onze sociale welvaartstaat heeft de grenzen van zijn mogelijkheden bereikt en er wordt misbruik van gemaakt.

Vrije meningsuiting blijft een actueel onderwerp. Waar liggen de grenzen voor jou?

Ik volg de beroemde uitspraak van Voltaire: 'Ik ben het met u eens, maar ik zal alles doen opdat U uw mening zou kunnen uitspreken'. Daarom ben ik ook tegen het 'Cordon'. Grenzen stellen aan de meningsuiting is schade toebrengen aan anderen. Men mag niet tolerant zijn voor intoleranten.

Voor alle duidelijkheid, ik heb meegestreden om de greep van de kerk op onze maatschappij in te perken en kan niet begrijpen dat zgn. Linkse Progressieve krachten nu de islam verdedigen.

Is er nog tijd voor iets anders of welke dromen heb je nog?

Hier kan ik eigenlijk niet veel op zeggen. Ik heb in mijn gehele leven sterk ingezet op maatschappelijk vlak en ook in het vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld in Woonzorgcentrum Dunecluze.

Uiteraard blijf ik veel lezen (wel 5 boeken per week) en schrijven.

Nu ik met pensioen ben, blijf ik de wereld verder rondreizen, alhoewel ik mij heb voorgenomen het na mijn 75ste verjaardag wat kalmer aan te doen. Toch ben ik dit jaar nog naar Compostela gewandeld

We zien wel

Bedankt Yvo

Marc Van Muylen

Het boek is te vinden bij de Standaardboekhandel Koksijde of bij de auteur zelf Tel 058 511 926

Boeken over gelijke kansen in het onderwijs

In het Belgische onderwijs, aan beide kanten van de taalgrens, groeit de bekommernis om de hardnekkige sociale ongelijkheid die in het systeem ingebakken zit: keer op keer wijzen internationale vergelijkingen op een grote kloof in vaardigheden tussen leerlingen uit sociaal sterkere en zwakkere milieus. Er is al heel wat geweten over de oorzaken van deze kwaal; het komt er nu op aan om ze met vereende krachten aan te pakken.

Dit boek beschrijft een brede waaier van concrete strategieën, zowel in de klas als op school- en systeemniveau. Zestien invalshoeken worden toegelicht, elk in een apart hoofdstuk. Ze behandelen vragen zoals:

- * Welke randvoorwaarden moeten gecreëerd worden om de ongelijke beginsituatie te compenseren?
- * Hoe kan de segregatie in het Belgische onderwijs worden tegen gegaan?
- * Op welke manier kunnen de ouders en de medeleerlingen sterker betrokken worden in het proces?
- * Welke pedagogische innovaties kunnen de prestatiekloof helpen verkleinen?
- * Op welke manier kunnen

Meer kinderen zich goed voelen op school? Telkens zijn de analyses aangevuld met boeiende praktijkreportages. De zestien sporen willen handvatten aanreiken om concreet aan de slag te gaan en de sociale ongelijkheid stap voor stap weg te werken. Dit boek is een handig naslagwerk voor iedereen die met het onderwijs te maken heeft en geconfronteerd wordt met ongelijkheid. Onderwijsvernieuwingen van onderuit hebben de meeste kans op slagen: daarom wil dit boek een nuttig werkinstrument zijn voor elke geïnteresseerde lezer

RED. IDES NICAISE EN ELLA DESMEDT

Gelijke kansen op school: het kan!

UITGEVER:: WOLTERS PLANTYN,

ISBN: 978-90-301-9259-6

De maatschappij is diverser dan ooit en dat stelt scholen voor bijzondere uitdagingen.

David Mitchell schreef dit uitdagende boek om aankomende) leraren te helpen effectief les te geven aan een grote verscheidenheid aan leerlingen.

Mitchell onderscheidt in dit boek the big five, vijf belangrijke categorieën van diversiteit:

- sekse en seksuele identiteit
- sociale klasse en sociaaleconomische status
- ras, etniciteit en cultuur
- overtuigingen en religies
- beperkingen en handicaps

Om beter onderwijs te geven aan álle leerlingen, analyseerde hij de beste strategieën, zowel op het niveau van de klas, de school als de maatschappij. Daarbij baseerde hij zich, net als in zijn bestseller Wat écht werkt, op recente onderzoeken naar de effectiviteit van onderwijsbeleid en -methoden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het vinden en binden van goede leraren, het beschikbaar stellen van gratis maaltijden, het bepalen van de maximale omvang van scholen, het zorgen voor rechtvaardige financieringsmodellen, het vermijden van vroege selectie, het afschaffen van zittenblijven en ondersteuning in de thuistaal. Mitchell zet zo de beste manieren om de huidige kansenongelijkheid te verkleinen op een rij.

DAVID MITCHELL

Gelijke kansen in de school

UITGEVERIJ PICA _PELCKMANS PRO

ISBN-10 : 9491806963

ISBN-13 : 978-9491806964

Boeken over gelijke kansen in het onderwijs

Inclusie lijkt wel het nieuwe mode-woord, maar waar komt het eigenlijk vandaan en wat houdt het precies in? Waarom is inclusie belangrijk? En is het wel realiseerbaar of is exclusie nu eenmaal de norm? Of het nu om onderwijs, vrijetijdsbesteding of arbeid gaat, de term 'inclusie' botst steevast op vragen en weerstand. Velen vinden inclusie maar een naïef geloof. Een mooi ideaal, maar onhaalbaar. Vooral 'de gelabelde ander' - denk maar aan mensen met een beperking of in armoede - blijft voorwerp van uitsluiting en segregatie. Het pad naar een inclusieve samenleving lijkt bezaaid te zijn met obstakels.

Nochtans hebben we veel van die obstakels zelf in het leven geroepen of houden we ze om onduidelijke redenen zelf

in stand. Hoog tijd om deze uitsluitingsmechanismen te ontmaskeren als wat ze zijn: 'excludes' oftewel excuses om iemand uit te sluiten. Aan de hand van het hoe, wat en waarom van inclusie maakt Excludes brandhout van de argumenten die uitsluiting en segregatie in stand houden. Maak kennis met veel gebruikte excludes en ontdek hoe ze te weerleggen. Want niets rechtvaardigt uitsluiting.

BENO SCHRAEPEN
Excludes Wat uitsluiting doet met mensen

HOOFDUITGEVERIJ OWL PRESS
EAN 9789463935319

In het onderwijs manifesteren zich ongelijkheden op basis van verschillen die niet relevant zouden mogen zijn, zoals verschillen naar geslacht, sociaaleconomische status, of etnische achtergrond. In Vlaanderen staat het bestrijden van dergelijke ongelijkheden reeds lang op de politieke agenda. In dit boek worden drie beleidsthema's besproken: de problematiek van migrantenkinderen in het basis en

secundair onderwijs; de comprehensivering van het secundair onderwijs; en de massificatie van het hoger onderwijs. Bij elk van deze thema's komen dezelfde items terug: antecedenten van de overheidsmaatregelen en de context waarin ze ontstaan zijn, doelstellingen en voorzienne middelen, evaluatie in termen van het bereiken van de doelstellingen, met name het verminderen van de ongelijkheid. Kansenongelijkheid in het (Vlaamse) onderwijs is een hardnekkig probleem. De overheidsmaatregelen blijken slechts een beperkt effect te hebben, al is de positie van de Vlaamse leerlingen, ook de achtergestelde leerlingen, internationaal gezien behoorlijk tot goed te noemen.

HOOFDAUTEUR: KURT DE WIT
TWEDE AUTEUR:
PETER VAN PETEGEM

Gelijke kansen in het Vlaamse onderwijs

HOOFDUITGEVERIJ: GARANT
UITGEVERS
EAN 9789053509999

YVO J.D. PEETERS

Vanuit de Westhoek de wijde wereld in. Reisverhalen 1972-2023

“Trek me uit de Vlaamse klei,” zingt Raymond van het Groenewoud in zijn liedje ‘Liefde voor muziek’. Uit het boek *‘Vanuit de Westhoek de wijde wereld in’* blijkt duidelijk dat de auteur Yvo Peeters weinig last heeft van die klei. Hij is gebeten door de reismicrobe; de reisziekte heeft hem ernstig te pakken. Peeters is geboren te Veurne, en stelt dat de Westhoek hem ertoe aanzette niet te blijven plakken, maar de wereld in te trekken. Hij schrijft: “Wie geboren is in een grensgebied en aan zee kan niet anders dan nieuwsgierig zijn naar de andere kant.”

Als kind las hij al liever Jules Verne en Karl May dan sprookjes, en tijdens zijn secundaire studies trok hij al regelmatig de –weliswaar nabije– grenzen over, naar Zeeland en Frans-Vlaanderen. Na zijn studies ging hij in op een oproep in de kringen van de VUB/ULB om een hulpactie voor Noord-Afrika op te zetten, waar toen een grote droogte heerste. De eerste helft van het boek bevat een uitgebreide beschrijving van de tochten die hij toen maakte doorheen de Sahel. Het menselijk lijden dat hij daar zag, raakte hem diep en had een blijvende invloed op zijn levensvisie.

In zijn professionele leven kon Yvo Peeters in het kader van vele interna-

tionale opdrachten voor onder andere de EU, de OVSE, de Raad van Europa en de Verenigde Naties verder de wereld afreizen, en sinds zijn pensionering heeft hij de tijd om allerlei obscure en moeilijk bereikbare oorden op te zoeken. In de tweede helft van het boek bundelde Peeters een aantal kortere verslagen van reizen naar interessante bestemmingen, zoals Aswan, Lapland, Albanië, de Andaman eilanden, en Noord-Korea.

Momenteel is Yvo Peeters voorzitter van de door hem en W.P. Carlier opgerichte International Tourist Certificate Association. Dat laat zijn sporen na in het boek. Heel wat afbeeldingen die erin opgenomen zijn, blijken immers foto's te zijn van paspoorten, identiteitsbewijzen en visums. Nu geloof ik de auteur wel op zijn woord als hij vertelt dat hij een bepaald land of gebied bezocht heeft. Het was misschien interessanter geweest deze afbeeldingen te vervangen door foto's van de natuurpracht of de architecturale parels die de auteur gezien heeft.

Aan de andere kant is het natuurlijk zo dat geen enkele reisfoto volledig recht kan doen aan de weidsheid van de woestijn, het majestueuze van een meer, of de grootsheid van een gletsjer. En eigenlijk kan ook geen enkele tekst, geen enkel reisverslag dat. Een

reisverslag wordt meestal pas interessant als het een reisverhaal wordt, als er anekdotes verteld worden waarin de reiziger met een onverwachte moeilijkheid geconfronteerd wordt, waarin een cultuurverschil aanleiding geeft tot een grappig misverstand, of waaruit blijkt dat de zorgen, de vreugde en het verdriet van alle mensen over de hele wereld eigenlijk zeer gelijkaardig zijn. Aan dergelijke anekdotes is er in dit boek geen gebrek. Geamuseerd las ik het avontuur met de gewichtige ambtenaar aan de Marokkaans-Algerijnse grens; ontroerd kwam ik meer te weten over het trieste lot van de Toearegs die maar moeizaam hun plaats kunnen vinden in een veranderde samenleving; met interesse vernam ik hoe de auteur omging met zijn ‘begeleiders’ tijdens zijn tocht door Noord-Korea.

Dit is geen boek om te lezen aan de rand van het zwembad van een hotel in een ver, warm land. Het geeft je namelijk zin om recht te springen en de wereld te verkennen.

Ard Van Moer

YVO J.D. PEETERS
Vanuit de Westhoek de wijde wereld in. Reisverhalen 1972-2023

2024

180 P.

ISBN 978 90 7887841 4

De redactie van **de Sprokkel**
wenst al haar trouwe lezers een
gezond en gelukkig 2025

Activiteit in het
Vrijzinnig Huis Koksijde

VRIJDAG 21 maart 2025

Kwisploegen van 4 personen • maximum 15 ploegen
Snel zijn is dus de boodschap!

praktisch

deuren: 18.45u. - start: stipt 19.30u.

locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde
Galopperstraat 48 - 8670 Koksijde

toegang: gratis
deelname kwis: €15 per ploeg

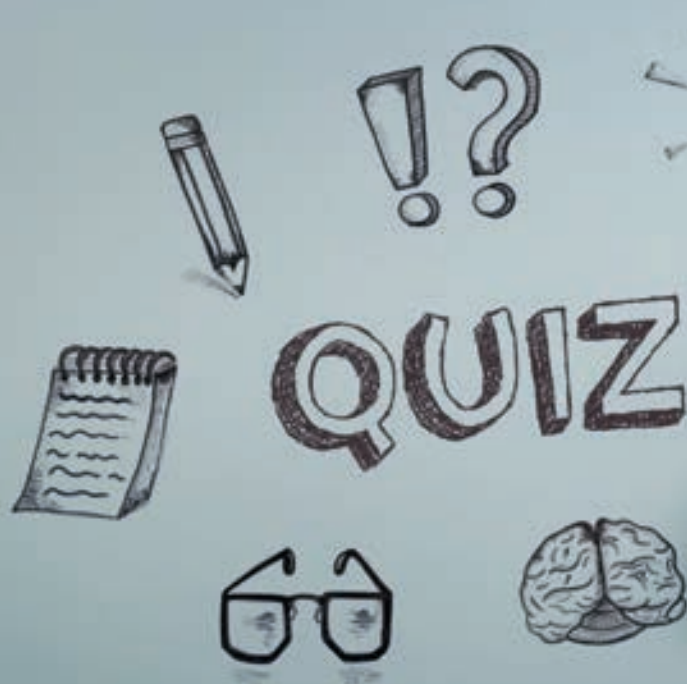
contactpersoon Joeri Stekelorum
☎ 0494/53 28 63
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

Inschrijven vóór 10 maart 2025

voorafbetalen Vrijzinnig Huis Koksijde
BE 81 0012 6878 1824

met vermelding:
7^e QUIZT 'ET + naam kwisploeg

prijzen in natura (geen geldprijzen)
ALTIJD PRIJS !

Ook zij die niet deelnemen aan het spel maar van de gezellige sfeer en van de spanning willen meegenieten, kunnen gedurende het spel rustig een drankje nuttigen

Vrijzinnig Huis Koksijde
Galopperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 52 08 94
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

huysvandeMens Koksijde
Galopperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 52 08 94
koksijde@demens.nu

Willemsfonds Koekelare
contactpersoon: André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

huysvandeMens Diksmuide
Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 55 01 60
diksmuide@demens.nu
www.demens.nu

**Willemsfonds
Veurne-De Panne-Koksijde**
contactpersoon: Ivan Winnock
Sasstraat 7, 8630 Veurne
Tel. 058 31 23 57
ivan.winnock@skynet.be

Vrienden van het GO! Westhoek
contactpersoon: Annie Decler
14e Artilleriestraat 7
8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33
vriendengo.westhoek@gmail.com

**Humanistisch Verbond
Westhoek**
Contactpersoon:
Van Muylem Marc
Coosemanslaan 2 GV 01
8670 Koksijde
0498 56 61 30

**Humanistisch Verbond
Koekelare-Diksmuide**
contactpersoon:
André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

**Mensen & Wetenschap
Westkust**
contactpersoon:
Marc Mortier
Astridplein 3-401
8670 Koksijde
Gsm 0475 97 21 98
marc-mortier@telenet.be

vzw Panne Instituut
contactpersoon:
Marc Bossuyt
Westhoeklaan 60
8660 De Panne
Gsm 0474 50 20 47
bosmarc@outlook.com

**Vermeylenfonds
Koksijde-Oostduinkerke**
contactpersoon:
Eugeen De Picker
Berthastraat 8, 8670 Koksijde
Gsm 0475 28 05 30
eugeen.de.picker@telenet.be